

İZ DERGİ

İZMİRİN DERGİSİ / EKİM 2021 / SAYI: 60 / FİYAT: 20 TL

Fransa'dan Foça'ya;
Marsilya Horozu

Orta Çağ'da
Foça Moru

Anadolu'nun
ilk tiyatrosuna
ne olacak?

35

SORUDA
Ataol
Behramoğlu

30 YILLIK
Çevre
mücadelesi

FOÇA BELEDİYE BAŞKANI FATİH GÜRBÜZ

HALKIN

İçinde
İçinden

Zeynep Altıok Akatlı:
Bakırçay'ın kızı
diyorlardı bana

Yıldırım Kaya:
Gençlerin CHP'ye
büyük ilgisi var

Ateş İlyas Başsoy:
AKP seçmeniyle
konuşmak önemli

ISSN 0254-8011



9 770254 801975

İzmirli ama yerel değil

EKİM 2021

İçindekiler



HALKIN İÇİNDE, **HALKIN İÇİNDEN**



Troya Savaşı'nı kaleme almak için Anadolu'ya gelen 'Tarihin Babası' olarak anılan Herodot, Foça ve Foçalılar için: "Onlar kentlerini, bizim yeryüzünde bildiğimiz en güzel gökyüzü ve en güzel iklimde kurdular" der.

Foça'yı turlarken, birçok yerde bu sözü görebilirsiniz.

Yüzbinlerce genç, askerliğini Foça'da yapmıştır. Milyonlarca 'yerli turist' hafta sonunu İzmir'in bu güzel ilçesinde geçirmiştir. İlk kez denize Foça'da giren çocuklar, ilk kez tekne turuna Foça'da çıkan gençler, ilk yaz tatilleri, ilk aşklar, ilk güzel anılar...

*

Uzunca süredir ilk defa, Foçalılar, halkın içinden bir başkan tarafından yönetiliyor. 'Halkın içinden' derken, mübalağa değil, doğrudan Foça'nın sokaklarından, Foça'nın iyi kötü anılarından bir başkan...

'Halkın içinden' derken, oradan ayrılmış da değil... Sokaklarında 'balık ekmek' sırasında görebileceğiniz bir başkan...

Foça'nın çocuğu Fatih Gürbüz bu sayımızın kapağında... İlk gençlik yıllarından itibaren Foça'da hangi işlerde çalıştığını da anlattı, ilk başkan olduğu andan itibaren Foça için neler yaptığını da... Keyifle okursunuz, bir sonraki sayımızda Di-kili'de buluşuruz.



Ümit Kartal



İMTİYAZ SAHİBİ

Ege İz Gazete
Basın Yayın
Reklamcılık
San. ve Tic. A.Ş. adına
Ümit Kartal

İZ MEDYA

Yayınlar
Koordinatörü
Murat Attila

Yazı İşleri Müdürü
(Sorumlu)
Yağız Barut

Genel Koordinatör
Özgür Coşkun

Reklam Müdürü
İbrahim Yoğurtçu

Haber Müdürü
Okşan Attila

HABER MERKEZİ

Nil Kahramanoğlu
Gizem Taban
Ömer Dinç
Şermin Çolak
Tuğçe Kaş
Efe Can Tan
Duygu Kaya

GRAFİK

Hürrem Karaoğlu

HUKUK DANIŞMANI

Av. Pınar Gürsoy Kılıç

Yönetim Yeri Adresi

Alsancak Mahallesi,
1478 Sk., Maliki İşhanı,
Kat:5 Daire: 503
(35220) Konak-İzmir

TELEFON

0232 502 44 88

E-MAİL

izgazete@gmail.com

SAYI: 60

FIYAT: 20 TL

BASIM TARİHİ

14.10.2021

BASIM YERİ

ENKİ MATBAACILIK
Tuna Mah. Sanat Cad.
No:41 Çamdibi – Bornova
/ İzmir Sertifika No: 35787

TELEFON

0232 469 51 00

ABONELİK İÇİN

İBAN NO

TR38 0001
0009 8327
9763 2550 01
Ziraat Bankası
Ümit Kartal

ISSN

2548-0197

Yazıların sorumluluğu
yazarlarına aittir.



“Yapmak istediğimiz asıl şey şu; Foça’ya gelen insanlar turizmiyle, hayvancılığıyla, balıkçılığıyla kısacası bütün olanaklarıyla Foça’da bir şeylerin değiştiğini fark etsin. Ancak en büyük projemiz ne derseniz; bana göre Foça’yı bu dokusuyla, bu haliyle tutmak en büyük projedir. Çünkü tüketilen yerleri görüyoruz. Biz insanlar, çok çabuk tüketiyoruz. Foça öyle olmayacak.”

**‘EN BÜYÜK PROJEM
FOÇA’NIN DOKUSUNU
KORUMAK’**



NİL KAHRAMANOĞLU

Masmavi denizi, huzur veren yeşili, 5 bin yıllık tarihi, sakin yaşamı, estetik kent mimarisi ve tabii ki sokaklarındaki patili dostlarıyla İzmir'in göz bebeği Foça, genç bir belediye başkanına emanet... 38 yaşındaki Fatih Gürbüz; Foça'nın sokaklarında top oynamış, pazar tezgâhlarında çalışmış, şoförlük, güvenlik, itfaiye erliği gibi pek çok alanda ilçesine hizmet etmiş yani halkın içinden çıkmış bir başkan... En büyük hayali ise doğup büyüdüğü güzel Foça'nın dokusunu korumak...

Başkan Fatih Gürbüz ile İz Dergi'ye özel yaptığımız bu söyleşide Foça'nın en önemli sorunlarına nasıl neşter vurulduğunu, ilçeye ilgili hayallerini ve biraz da kişisel yaşamını konuştuk.

EN ÖNEMLİ SORUN ALTYAPIYDI

Pandeminin gölgesinde geçen başkanlık sürecine dair değerlendirmelerde bulunan ve 2 buçuk yılın göz açıp kapayana kadar geçtiğini söyleyen Başkan Gürbüz, "Aslında bu süreçte daha çok insanların sağlığı için mücadele edildi. Foça'yla ilgili büyük projelerimiz vardı. Zaten ilçenin temel sorunlarını bilerek göreve gelmiştik. Bunlar; su, kanalizasyon, kaldırımsız sokaklar ya da yapılması gereken ama ötelenen işlerdi. Bu noktada ilk işimiz; İzmir Büyükşehir Belediye Başkanımız Tunç Soyer'le birlikte Foça'nın içme suyu hattını değiştirmek oldu. Çok zor olacağını en baştan biliyorduk. Çünkü burası arkeolojik sitin, doğal sitin olduğu bir alan.

“Foça’nın temel sorunlarını bilerek göreve gelmiştik. Bunlar; su, kanalizasyon, kaldırımsız sokaklar ya da yapılması gereken ama ötelenen işlerdi. Bu noktada ilk işimiz; İzmir Büyükşehir Belediye Başkanımız Tunç Soyer’le birlikte Foça’nın içme suyu hattını değiştirmek oldu. Çok zor olacağını en baştan biliyorduk. Çünkü burası arkeolojik sitin, doğal sitin olduğu bir alan. Büyük bir mücadele verdik ve bugün baktığımızda Foça’nın en az 50 yıl, en fazla 80 yıl suyla alakalı sıkıntısı olmayacak.”

Kazılacak alanlarla ilgili izinlerin alınması, kurullar ve müzeyle iletişim halinde olup gerçek anlamda Foça’nın temel altyapı sorunlarını anlatmak gerekiyordu. Bu zamana kadar anlatılmadığı için anlatmak gerekiyordu. Gerekli izinler verildi. Gerenköy Yapı-lak mevkiinden, yaklaşık 47 kilometrelik tertemiz iletim hattının 30 kilometresini iş makineleriyle 17 kilometresini de elle kazarak Foça’nın ihtiyacı olan içme suyu hattını getirdik. Şu an yüzde 80 oranında bağlantıları yapıldı. Tabii ki Karayolları ile protokol-

ler yapıldı, mera ya da ana yoldan geçen yerlerde de sürekli izinler alındı. Büyük bir mücadeleydi. Ama bugün baktığımızda Foça’nın en az 50 yıl, en fazla 80 yıl suyla alakalı sıkıntısı olmayacak. Kanalizasyon hattı birçok mahallede bağlanmamıştı. İnsanlar sokaklarda hala vidanjörle bu ihtiyaçlarını karşılıyordu. Tekrar bağlanması gereken en fazla 4 ya da 5 mahalle var. Onların da izinlerini alacağız ve bu sorunu da kökten çözeceğiz” diyerek ilçeye ilgili en önemli sorunların altyapı olduğunu vurguladı.





'FOÇA'YI ADETA YENİDEN YAPIYORUZ'

Foça'da birikmiş daha birçok sorun olduğunu dile getiren Başkan Gürbüz, altyapı kadar üstyapı çalışmalarına da ağırlık verdiklerini belirtti. 'Yapma' denilen tüm projelerin üstüne gittiklerini ve başarı elde ettiklerini söyleyen Fatih Gürbüz, "Tabii 'alta yapılan yatırım gözükmez' diyorlar. Ama yaklaşık 7-8 aydan beri özellikle yazın çok yoğunlaşan nüfuslarda bile su sıkıntısı olmadığını görmek bizi mutlu etti. Çünkü bir önceki sene 7 gün suların kesildiği ve tam pandemi döneminde insanların bu sıkıntıları yaşadığını gördük. İşler tabii ki zorlukla başlar ama bittiğinde de rahatlığını yaşarsınız. Biz de insanların o rahatlığı yaşadığını gördüğümüzde keyif alıyoruz. Yapma, olmaz, zorlanırsın denilen işlerde gayet güzel yollar buluyoruz. Keza biz göreve geldikten sonra Bağarası'nda 4 çocuğumuza araba çarpmıştı. Çünkü yolun kaldırımları yoktu. Orada da 'yapma' demişlerdi. Foça'nın ana arter yolunda trafik sıkışır korkusu yaşıyordu. Ancak biliyorum ki Foçalılar için 3-5 dakika geç kalmak hiçbir çocuğun canından daha önemli değildir. Sağ olsun orada da İzmir Büyükşehir Belediye Başkanımız yaptığımız projeyi uyguladı. 9 buçuk km hem sağlı hem sollu, insanların temel hakkı olan kaldırımları yaptık. Aydınlatmalarını yaptık. Bu da bizim için önemliydi. İletim hattını çekerken en son 1997 yılında yapılan bir hat olduğu için üst yapıyı da yapmamız gerekiyordu. Bu zamana kadar çok büyük rakamlarda kilit parke taş ve bordür döşendi. Biz bir nevi Foça'yı yeniden yapıyor gibi bir pozisyon aldık. Tunç Başkanım her dönemde olduğu gibi bu dönemde de çok büyük destek verdi. Foça'nın kendi yolu olan atalarımızın kullandığı Değirmenlik Caddesi vardı. Büyük mücadeleler vererek şu an ilk etabını yaptık. İstinat duvarları çekildi. Bun-

dan sonraki süreçte de ikinci etabına başlayacağız. İnsanların Foça'ya geldiğinde direkt adaları ve Foça manzarasını gördüğü yol burası" diye konuştu.

'GÜZEL GİDİYORUZ'

Toplumun menfaatine olan işler yapmaya gayret ettiklerini vurgulayan Başkan Gürbüz, "Foça'da birikmiş ya da daha önceden çözülmesi gereken sorunları maksimum hızla bitirip vatandaşımızın refah seviyesini arttırmak istiyoruz. Foça; 5 bin yıllık tarihe sahip olan bir ilçe ve burada yaşayanlar da o değerli şeyler. Bunlarda da iyi gittiğimizi düşünüyorum" dedi.

'EN BÜYÜK HAYALİM...'

Foça'ya dair hayallerini anlatan Gürbüz, en önemli noktanın ilçenin var olan dokusunu bozmadan korumak olduğunu dile getirdi. Refah seviyesinin ve katma değerinin arttığı bir Foça istediklerini anlatan Gürbüz, "Yapmak istediğimiz asıl şey şu; Foça'ya gelen insanlar turizmiyle, hayvancılığıyla, balıkçılığıyla kısacası bütün olanaklarıyla Foça'da bir şeylerin değiştiğini fark etsin. Birikmiş sorunlarla beraber Foça'nın olabildiğince bakir kalabilmesini sağlamak için 32 yıldan beri uğraşılan Koruma Amaçlı İmar Planı vardı. Foça'nın doğası, dokusu, denizi daha fazla tahrip olmasın diye 1/5000'lik planları geçirip daha sonra 1/1000'lik planları geçirerek Foça'nın bundan sonraki şeklini vermek istiyoruz. Tüm planlar geçince Foça, Foçalıların sevdiği bu şekliyle kalacak. En büyük projemiz ne dersanız; bana göre Foça'yı bu dokusuyla, bu haliyle tutmak en büyük projedir. Çünkü tüketilen yerleri görüyoruz. Biz insanlar, çok çabuk tüketiyoruz. Foça öyle olmayacak. Foça müthiş bir şekilde kalacak" açıklamasında bulundu.

“Foça’da birikmiş ya da daha önceden çözümlenmesi gereken sorunları maksimum hızla bitirip vatandaşımızın refah seviyesini arttırmak istiyoruz. Foça; 5 bin yıllık tarihe sahip olan bir ilçe ve burada yaşayanlar da o değere layıktır. Bizim yapmak istediğimiz toplum menfaatine olan şeyler. Bunlarda da iyi gittiğimizi düşünüyorum.”

‘HEDEFİMİZ SAKİN ŞEHİR OLABİLMEK’

İtalya merkezli Uluslararası Cittaslow Birliği’ne katılım için başvuru dosyasının teslim edildiğini de hatırlatan Fatih Gürbüz, “Foça’nın sahip olduğu değerlerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan sonucun, üyelik konusunda kuşkuya yer vermeyeceğine gönülden inanıyoruz. İzmir’in Seferihisar’dan sonra ikinci ‘sakin şehir’ unvanlı ilçesi olma hedefiyle uyum çalışmalarına devam edeceğiz” diye konuştu.

‘PAZARCILIK YAPARAK BAŞLADIM’

Kişisel yaşamıyla ilgili sorularımızı da cevaplayan Foça Belediye Başkanı Fatih Gürbüz, belediye başkanı olmadan önce birçok farklı iş deneyimi yaşadığını; pazarcılık, şoförlük, güvenlik, futbolculuk ve itfaiyecilik yaptığını söyledi. Foça’da 13 yaşında pazarcılık yaparak iş hayatına başladığını kaydeden Gürbüz, Foça Spor’da başladığı amatör futbol hayatına Göztepe, Ankara Demirspor ve Gençlerbirliği’nde devam ettiğini belirtti. Yaşadığı sakatlık sonrası Foça’ya döndüğünü aktaran Gürbüz, “2009 yılında Foça CHP İlçe Gençlik Kolları’na katıldım. 2014 yılındaki yapılan yerel seçimlerin ardından Foça Belediye Başkanı olmaya karar verdim. 2019’un Ağustos ayında itfaiyecilik mesleğinden istifa ederek belediye başkan aday adayı oldum. 31 Mart yerel seçimlerinde Foça’da yarışı kazanarak doğup büyüdüğüm yerde başkan olmanın mutluluğunu yaşıyorum” diye konuştu.



“Hava güzelse eğer yürümeyi çok seviyorum. Özellikle sabah esnafa selam vermek, hayırlı işler dilemek ya da onlarla birlikte bir bardak çay içip sohbet etmek en önem verdiğim konulardan biri. Bunu atlamamaya çalışıyorum.”



‘BAZEN 24 SAAT YETMİYOR’

12 yaşında oğlu ve 2 buçuk yaşında ikiz kızları olan Başkan Gürbüz, yoğun iş mesaisinin evde de devam ettiğini söyleyerek sözlerini şöyle noktalandı:

“Sabah erken kalkıyorum. En geç 9 gibi belediyeye geliyorum. Evim yakın olduğu için araç kullanmıyorum. Elektrikli scooterım var onunla gidip geliyorum. Hava güzelse eğer yürümeyi çok seviyorum. Özellikle sabah esnafa selam vermek, hayırlı işler dilemek ya da onlarla birlikte bir bardak çay içip sohbet etmek en önem verdiğim konulardan biri. Bunu atlamamaya çalışıyo-

rum. Öğlene kadar belediyedeki işleri hallediyorum. Öğleden sonra köylere ziyaret yapıyoruz. Bu rutini her gün gerçekleştiriyorum. Böyle yoğun bir tempoun ardından genellikle geç saatte eve gidiyorum. Kızlarım uyumamışsa (genellikle çok geç uyuyorlar deyip gü-lüyor) onlarla oynuyorum. Kızları uyutmam gece yarısı 2’yi buluyor. Bazen gece de uyanıyorlar o zaman da kalkıp onlarla ilgileniyorum. Bir de ilk göz ağrım, oğlum var. Onu da asla ihmal etmiyorum. O kadar yoğun oluyorum ki bazen 24 saat bana yetmiyor. 3-4 saatlik uykuyla her gün bu tempoda devam ediyorum.”

**FOÇA
BELEDİYE
BAŞKANI
FATİH
GÜRBÜZ**



Başkan Gürbüz, *Foça'nın tarihi ve kültürel mirasına* iz bırakacak

Foça Belediye Başkanı Fatih Gürbüz ve ekibinin ulaşımdan tarıma, eğitimden kültür ve sanat alanına kadar pek çok konuda çalışmaları olsa da bunların içinden en göze çarpanları; Beşkapılar Kalesi Kordon Yolu, Atatürk Sosyal Yaşam Merkezi ve İngiliz Burnu Yarımadası Ören Yeri Çevre Düzenlemesi projeleri oldu. Başkan Gürbüz bu projeleriyle; temel belediyecilik hizmetlerinin çok ötesinde Foça'nın tarihi ve kültürel mirasına katkı koyacak, geleceğe iz bırakacak çalışmalara imza atmış oldu.



40 YILLIK SU HATTI SORUNU ÇÖZÜLDÜ

Foça'da 2019 yılında başlayan su altyapı çalışmaları 2021 yılında tamamlandı. İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İZSU tarafından 58 milyon TL'ye yenilenen 23 km'lik iletim hattı ve 72 km'lik şebeke hattı sayesinde kaçaklar önlenmiş oldu. Yeni Foça'da ise 22 km'lik içme suyu şebekesi 2021 yılında devreye alındı. Böylece kaçaklara ve yoğun kullanıma bağlı olarak yaşanan su kesintisi sorunu önlenmiş oldu. Başkan Fatih Gürbüz, 40 yıllık eskiyen içme suyu hattı yerine yapılan sağlıklı altyapı sayesinde uzun yıllar su sorunu yaşanmayacağını altını çizdi. Foça'ya ayrıca yeni bir su deposu kazandırdıklarını söyleyen Gürbüz, 50 metreküplük su deposu yerine 5 bin metreküplük su deposu sayesinde ilçeye uzun süre yetecek su depolayabileceklerinin bilgisini verdi. İZSU tarafından ayrıca 12 milyon liralık yatırımla Gerenköy İleri Biyolojik Atıksu Artıma Tesisi hizmete alındı. Sit alanı olan bölgelerde eksik olan kanalizasyon hattı içinse gerekli izinler alınarak su çalışmalarıyla birlikte tamamlandı.

ULAŞIMA MİLYONLARCA LİRALIK YATIRIM YAPILDI

Foça merkezde su altyapı çalışmalarından sonra 111 bin metrekare yol yeniden yapıldı. Yeni Foça'da 2019 yılında 99 bin metrekare parke taşı, 9 bin 300 metrekare bordür taşı çalışması yapıldı. Başkan Fatih Gürbüz, 2019 Nisan ayında yapılan tespitlerde Yeni Foça'da en çok talep edilen hizmetin yol ve üst yapı çalışması olduğunu dile getirdi. Bağarası'nın merkezinde bulunan ve depremde hasar alan binaların yıkılarak yeni sosyal alanlar yapılacağı bildirildi. Bağarası merkezde bulunan 3 km'lik cadde yenilendi. Daha önce yaşanan kazaların önüne geçilmesi amacıyla üzerinde 3 okulun bulunduğu yaya yolu da genişletildi. 2020 yılında belediye tarafından toplam 247 km parke çalışması, 116 km stabilize, 115 km sathi kaplama, 33 km asfalt serimi, 16 km beton ve 23 km yol tesviye çalışması yapıldı. Ayrıca Foça'nın 3 girişinden biri olan 47 km'lik eski Phokai giriş yolunda konforlu ve güvenli ulaşım için 2 milyon liralık yatırım yapıldı.



'SAKİN ŞEHİR' YOLUNDA EMİN ADIMLAR ATILDI

Öncelikle yereli ve doğayı koruyarak, sakin ve yüksek kalitede bir şehir olmak için adım atan Foça Belediyesi Cittaslow üyeliği için yola çıktı. Foça Belediye Başkanı Fatih Gürbüz'ün İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı ve Cittaslow Genel Başkan Yardımcısı Tunç Soyer'e 3 Aralık 2019 tarihinde teslim ettiği Cittaslow Başvuru Mektubu sonrasında çalışmalar başlatılmıştı. Aralık 2020'de Cittaslow 72 kriterine yanıtları içeren dosya ve Foça'yı tanıtan dosya hazırlanarak Cittaslow Türkiye Teknik Koordinatörü Bülent Köstem'e iletildi. Öte yandan, 'temiz, adil, sağlıklı gıda' prensibi ile başlayan Slow Food hareketi, endüstriyel gıdalara ve beslenme biçimlerine karşı mücadele ediyor. Foça da Türkiye'nin ilk Yeryüzü Pazarı (Earth Markets) ile tüketicilerin direkt olarak üreticilerden alışveriş yapmasına olanak sağlıyor. Ayrıca köylerdeki Kadınca Kararınca üretici pazarları ile kadın istihdamının artması hedefleniyor.

TARIM ALANINDA KRİTİK ÇALIŞMALAR

Foça Belediye Başkanı Fatih Gürbüz, Foça Karası Üzümlü'nün kendileri için çok önemli olduğu vurgulayarak, "Antik Çağ'dan bugüne kadar var olduğu düşünülen ve Pers saldırıları sonrası Foçalıların Fransa'ya yanlarında götürdüğü, orada yetiştirip Fransa'yı üzümle tanıştıran Foça Karası üzümüne coğrafi işaret başvurusunu tamamladık. Ayrıca Foça Karası bağcılığı yapılması şartıyla nitelikli tarım topraklarımızı ihaleye çıkarıyoruz" dedi ve bağcılık alanında ilçelerine katma değer yaratmak için çalıştıklarını dile getirdi.

Gerenköy'de Atalık Karakılçık buğday tohumu ile ekili 6 dönümden 2 ton hasat elde edildi. Yine Gerenköy'de ekilen 12 dönüm buğdaydan ise 4 ton hasat edildi. İşlenen ve 2'şer kiloluk paketlerle ambalajlanan unlar ihtiyaç sahiplerine dağıtıldı. Pandemi sürecinde de tarımsal faaliyetlerine devam eden Foça Belediyesi, evlerde meyve-sebze yetiştiriciliğinin artmasıyla belirli aralıklarla tüm bölgede fidan dağıtımını gerçekleştirdi. Gerenköy'deki 7 dönümlük tarım arazisinde yetiştirilen meyve ve sebze pandemi döneminde ihtiyaç sahibi vatandaşlara dağıtıldı. Pandemi döneminde toplam; 15 ton salatalık, 3 ton domates, 10 ton biber, 60 ton soğan, 3 ton kabak, 3 ton kavun, 3 ton zeytinyağı, 3 ton karpuz, 10 ton patlıcan dağıtıldı. Ayrıca Ege Orman Vakfı ve Ege Araştırma Merkezi ile birlikte Gerenköy'deki 6 dönümlük araziye sakız fidanı dikildi.





'ÇEVREMİZ İÇİN BİRLİKTE MÜCADELE EDİYORUZ'

"Foça Belediyesi olarak açtığımız 6 davadan 1'ini kazandık, diğer davalarımız devam ediyor" diyen Foça Belediye Başkanı Fatih Gürbüz, birliktir raporları ve ilgili kurumların çevreye zararlı olarak tespit ettiği kirletici oluşumlarla mücadele ettiklerini vurguladı. 18 özel koruma bölgesinden biri olan ilçede, Kent Konseyi, STK'lar ve yurttaşlarla birlikte cüruf toplama alanı, biyokütle atık işleme tesisi ve biyogaz enerji santraline karşı mücadele ediliyor.



BİLİMLER KÖYÜ VE MASALEVİ PROJESİ

Eğitim alanında da önemli adımlar atan Foça Belediyesi, Bağarası'nda İzmir Büyükşehir Belediyesi Masalevi projesinin yapımına başladı. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Reha Midilli Eğitim ve Yaşlılık Vakfı ile yapılan protokolle belediyeye ait alanda yeni bir anaokulu yapıldı. Bilimler Vakfı ile yapılan protokolle Yeniköy'de bulunan 74 dönüm arazide Bilimler Köyü kurulması için çalışmalara başlandı. Başkan Fatih Gürbüz; lisans, lisansüstü ve doktora seviyesindeki öğrencilerin katılabileceği etkinlikler düzenlediklerini belirterek, "Onların bilimsel görüş sahibi olmalarını, kendilerini geliştirmelerini ve geleceğe bilim gözüyle bakan aydın insanlar olmalarını istiyoruz" diye konuştu.



KÜLTÜR VE SANATTA GURUR YAŞANIYOR

Kentin sosyal ve kültürel hayatının canlanması için çaba harcadıklarını ifade eden Başkan Fatih Gürbüz, "Yerli ve yabancı sanatçıların katılımıyla Foça Caz Günleri adı altında ücretsiz caz festivali düzenledik. Beşkapılar'da 5 Gece Phokaia Bağımsız Film Günleri'yle bağımsız filmleri izleyicilerle buluşturduk. Ayrıca yönetmenlerle söyleşi gerçekleştirdik. STK ve Foça Film Günleri ekibiyle birlikte Foça Uluslararası Arkeoloji ve Kültürel Miras Belgesel Film Günleri'ni düzenledik. Buradaki amacımız yerli ve yabancı yönetmenlerin arkeoloji ve kültürel miras konulu belgesel filmlerinin seyirciyle buluşturmak. 2 yıldır gerçekleştirdiğimiz Foça Kitap Günleri'nde birçok şair ve yazarın katılımıyla imza ve söyleşi etkinlikleri düzenliyoruz. Foça Belediye Tiyatrosu'nu kurduk. Ayrıca 12 ay devam eden kurslarımız var. Bağlama, gitar, flüt, bateri, TSM kor, THM koro, tiyatro, resim ve halk oyunları kurslarımıza 500'den fazla katılımcıyla devam ediyoruz. Futbol, basketbol, pilates, zumba, dans, teakwando ve boccia dallarında spor kursları açtık. Hatta boccia sporcumuz Veli Ortak, Dünya Şampiyonluğu'nu kazanarak bize büyük bir gurur yaşattı" diye konuştu.



PANDEMİDE TEMİZLİĞE BÜYÜK ÖZEN GÖSTERİLDİ

Özellikle pandemi döneminde toplu kullanılan alanların bakım ve temizlik çalışmalarına daha fazla özen gösteren Foça Belediyesi Başkanı Gürbüz, 16 mahalle muhtarıyla iş birliği içinde çalışma yürüttü. Başkan Fatih Gürbüz'ün talimatıyla köylerdeki muhtarlık binalarının yenileme ve mobilya talepleri yerine getirildi. Pazar yerlerinin çatı ve zeminlerinde yenileme çalışmaları yapıldı. İlçelerde bulunan camiler ve cemevinin aylık bakımları aksatılmadan yapılırken eskiyen çeşmeler de yenileniyor.



RAKAMLARLA SALGIN DÖNEMİNDE YAPILANLAR

Bir buçuk yılı aşan pandemi sürecinde ihtiyaç sahibi vatandaşlara yardım desteği sağlandı. Toplamda; 65 yaş ve üzeri vatandaşların olduğu 2 bin 100 haneye alışveriş yapıldı. Gönüllü kadınlar tarafından 20 bin maske üretildi. 192 kiracının ödemeleri ertelendi. 240 bin maske dağıtıldı. 5 bin 770 litre dezenfektan kullanıldı. 6 bin 850 gıda kolisi dağıtıldı. İhtiyaç sahiplerine dağıtılmak için 6 bin 600 metre-kare tarım alanına sebze ve meyve ekildi. 65 yaş ve üzeri 5 bin 200 kişi telefonla arandı, ihtiyaçları soruldu. Ayrıca bu süreçte Foça Belediyesi tarafından sağlık çalışanlarına ve kolluk kuvvetlerine iftar yemeği, konaklama, maske, eldiven ve koruyucu kıyafet desteği verildi.



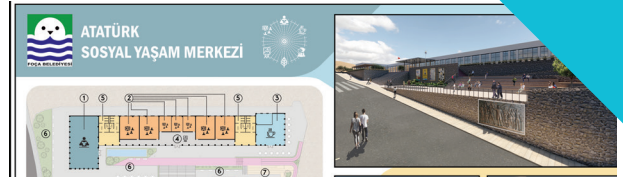
ENGELLİ BİLGİ SİSTEMİ SAYESİNDE KOLAY ERİŞİM

Engelli bireylerin izniyle alınan konum bilgileriyle Foça Belediyesi Engelli Bilgi Sistemi oluşturuldu. Alınan konumlar sayesinde doğal afet anında sesini duyuramayan engelli bireylere, itfaiye, sağlık ve AFAD gibi ilgili tüm kurumlar daha çabuk ulaşabilecek. Öte yandan Foça Belediyesi, kendine ait işletmeleri engelli bireyler için uygun hale getirerek Engelsiz İzmir Kırmızı Bayrak almaya hak kazandı. Ayrıca 4 adet yeni engelsiz plaj rampası yapıldı.



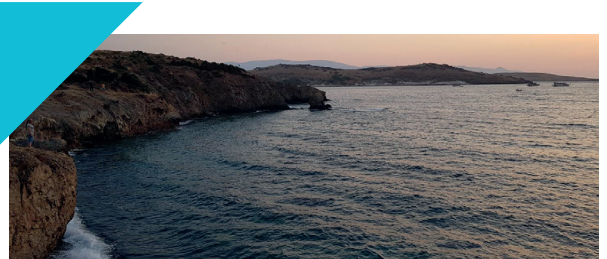
BEŞKAPILAR KALESİ YOLU YENİLENİYOR

İlçenin kalbinde yer alan ve en önemli alanlardan biri olan Beşkapılar Kalesi Kordon Yolu, Bakanlık ve ilgili kurumlardan alınan izinle yenileniyor. Tarihi dokusunu koruyarak; yürüyüş yoluna seyir terasları ilave edilecek. Ayrıca kalenin etrafına geçişi sağlayan yürüyüş yoluna su kanalları eklenerek denizin kale duvarları ile buluşması planlanmaktadır. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin katkıları ile yapımına başlanan Foça Kalesi 2. Etap Projesi'yle birlikte etkinlik alanları ve yeni ışıklandırması ile tarihi alanda zaman geçirmek daha keyifli olacak.



FOÇA'YA YAKIŞIR YENİ BİR YAŞAM MERKEZİ

Foça Belediyesi, Atatürk Sosyal Yaşam Merkezi ile sosyokültürel alanları bir araya toplayarak yeni bir yaşam merkezi oluşturacak. Merkezde; kütüphane-den sergi alanlarına, atölye alanlarından amfi derslik ve spor alanına kadar birçok alan Foçalıların hizmetine sunulacak.



İNGİLİZ BURNU'NA ÇEVRE DÜZENLEMESİ

İngiliz Burnu yarımadası için Foça Belediyesi tarafından hazırlanan ören yeri ve çevre düzenlemesi projesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan onay aldı. Foça'nın tarihini, doğasını, kültürel mirasını koruyarak geliştirmeyi hedeflediklerini söyleyen Başkan Fatih Gürbüz, İngiliz Burnu bölgesinin çevreci, sağlıklı ve daha konforlu hale dönüşeceği müjdesini verdi.

'Gençleri umut olarak görmeyen bir partinin GELECEĞİ OLMAZ'

*"Önümüzdeki seçimler için gençliğin
CHP'ye yöneldiğini yaptığımız
araştırma ve çalışmalarda
görüyoruz. Gençlerin partimize
büyük ilgisi var. Genel
merkezimizde, il ve
ilçe örgütlerimizde
bu heyecanı ve
yönelişi çok net
görüyoruz."*



ANKARA
MİLLETVEKİLİ
YILDIRIM
KAYA





SÖYLEŞİ: CENGİZ ALDEMİR – YAĞIZ BARUT

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Önceki Dönem Genel Başkan Yardımcısı ve Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya ile eğitimi ve gençleri konuştuk. Eğitim-Sen'in Kurucu Genel Başkanı da olan Kaya, CHP iktidarında neler yapacaklarını tek tek açıkladı. Atatürk'ün cumhuriyeti emanet ettiği gençleri umut olarak gördüklerini söyleyen Kaya, ülkemiz için kritik ve stratejik bir noktada duran eğitim sorununu ise şu sözlerle özetledi: "Eğitim; Latin harflerine karşı olanların işi olamaz! Eğitim, eğitim devrimlerini gerçekleştirenlerin işi.."

'GENÇLERİN CHP'YE BÜYÜK İLGİSİ VAR'

Yıldırım Kaya, CHP'nin gençliğe umut verebildiğine inanıyor mu? Önümüzdeki seçimlerde gençlik CHP'yle yol yürüyecek mi?

Tabii ki gençler umudumuzdur. Gençleri umut olarak görmeyen ve onlara umut vermeyen bir siyasi partinin geleceği olmaz. Cumhuriyetimizin ve partimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, "Ey yükselen yeni nesil! Gelecek sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseletecek ve yaşatacak sizsiniz" diyerek, Cumhuriyeti gençliğe emanet etmiştir.



“CHP’li belediyelerimiz eğitim alanında büyük bir alkışı hak ediyor. Yerel yönetimlerimizin çok kısıtlı imkânlarla ve tüm engellemelere rağmen yaptıkları, CHP iktidarının eğitim alanında yapacaklarına da ayna tuttu. Eğitim; Latin harflerine karşı olanların işi olamaz! Eğitim, eğitim devrimlerini gerçekleştirenlerin işi...”

Önümüzdeki seçimler için gençliğin CHP’ye yöneldiğini yaptığımız araştırma ve çalışmalarda görüyoruz. Gençlerin partimize büyük ilgisi var. Genel merkezimizde, il ve ilçe örgütlerimizde bu heyecanı ve yönelişi çok net görüyoruz.

‘YURT YAPMAMAK SİYASİ TERCİHTİR’

En temel insan hakkı olan barınma ve yeme-içme gibi hakların bile lüks haline geldiği bir dönemde gençler için çıkış noktası nedir? CHP lideri Kılıçdaroğlu, “yurt sorununu bir yılda çözeceğim” diyor ama CHP’nin elinde sihirli bir değnek olmadığı da aşikar. Bu noktada CHP’nin kısa ve uzun vadede planları nedir?

Gençlere yurt yapmak için bir sihirli değneğe ihtiyaç yok. Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun da açıkladığı gibi, yurt sorunu bir yıl içinde çözülebilecek bir sorundur. TOKİ’ye vereceğimiz bir talimatla üniversitenin yakınında ya da kampüslerinde uygun yerlerde 6 ay gibi kısa sürede bile yurtlar yapılarak hizmete girebilir. Yeter ki bunu yapacak niyet olsun.

Yurt sorunu, bir kaynak sorunu değildir. Erdoğan 13 uçaktan ikisini satsa yurtların maliyetini karşılar. AKP’nin devlet yurdu yapmaması siyasi bir tercihtir. Amaç gençleri cemaat ve tarikatların yurtlarına yönlendirmektir.

Gençlerin çıkış yolu Türkiye’nin kalkınmasından geçiyor. Bir bütün olarak ekonomide, üretimde, eğitimde, adalette, sağlıkta, sanatta, kültürde hayatın her alanında dünya standartlarına ulaşmamız ve onu da aşmamamız gerek... Gençlerimizde bu potansiyel var. Eksik olan onların yolunu açacak bir iktidar.

DEVLET, EĞİTİMİN GÜVENCESİ OLMALI

Yine benzer bir sorunla devam edelim... Köy okullarının kapatılmasıyla birlikte çok sayıda çocuk eğitime erişmekte zorluk çekiyor. Taşınmalı eğitim özellikle de kışın zorlu şartlarda yapılamıyor. Çocuklar karda kışta okullara saatlerce yürüyerek ulaşmaya çalışıyor. Bu durumda olan öğrenciler için neler yapacaksınız?

Biz öncelikle kapatılan 20 bine yakın köy okulu- nu yeniden açacağız. Okulu ve öğretmeni öğrencinin ayağına götüreceğiz. Cemaat ve tarikatlarla bağlı dernekler tarafından işletilen yurtlara çocuklarımızı asla teslim etmeyeceğiz. Kanuna aykırı kaçak şekilde işletilen yerlere de izin vermeyeceğiz. Ekonomik durumu iyi olmayan çocuklarımızın ve gençlerimizin barınma ihtiyacı devlet tarafından karşılanacak. Ya- tılı bölge okullarını yaygınlaştırarak ekonomik durumu iyi olmayan çocukların devlet güvencesi ve koruması altında eğitim öğrenimlerini görmeleri sağlanacak.

PENÇEYİ YOKSUL AİLELERE TAKIYORLAR

Peki eğitim sistemine çöreklenmiş tarikatları, cemaatleri nasıl söküp atacaksınız? Bu konuda bir programınız var mı? Bu konunun sosyal, kültürel, hukuki pek çok ayağı var.

Siyasi iktidarların özellikle de son 20 yılda AKP iktidarının arka bahçesine dönüşen cemaat, tarikat ve bunlara bağlı vakıflar, Anayasaya ve Danıştay kararlarına aykırı olmasına rağmen, Milli Eğitim Bakanlığı ile protokoller imzalayarak eğitime müdahale etmektedirler. Bu tür protokollere derhal son verilecek. Eğitim öğrenimin hiçbir kademesine cemaat, tarikat ve bunlara bağlı tarikatların müdahale etmesine asla izin verilmeyecektir.

Halkın dini duyguları istismar edilerek para toplayan bu tür vakıflar devletin asli görev alanında olan eğitime müdahale ederek laiklik karşıtı çalışmalar yapmaktadır. Daha çok da ekonomik durumu iyi olmayan ailelerin çocuklarına pençeyi takarak amaçları çerçevesinde eğitip, kullanmaktadır.

Devletin her kurumu kendi işini yapacak, Diyanet İşleri Başkanlığının Milli Eğitim Bakanlığının görev alanına girmesine asla izin verilmeyecek.

Anayasa ve kanunlarımıza aykırı çalışma ve uygulamalar derhal sonlandırılacak.

BÖLGESEL EŞİTSİZLİĞE SON VERİLECEK

İzmir'deki eğitim sistemi ile Van'dakinin aynı olması beklenebilir mi? Kültürel ve coğrafi farklılıklara yönelik nasıl bir yol izlenmeli?

Eğitimdeki eşitsizliğin ortadan kaldırılmasının ön koşulu, bölgesel eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasında gizlidir. Yatırımlar, dezavantajlı bölgelere öncelik verilerek yapılacaktır. Bu bölgelerin ve okulların öğretmenler tarafından daha fazla tercih edilmesi sağlanacaktır. İktidarımızda zorunlu hizmet yerine özendirici ve teşvik edici düzenlemeler hayata geçirilecektir.

DÜŞÜNCENİN ÖNÜNDE ENGEL KALMAYACAK!

En basit istekleri karşısında dahi sürekli aşığılanan, hakarete uğrayan, polis şiddetiyle karşılaşan, hain ilan edilen gençler için CHP ne yapacak? CHP'nin iktidarında, özgürlük anlayışı nerede başlayıp nerede bitecek?

Yüzümüzü evrensel değerlere döneceğiz. Düşüncenin önündeki tüm engelleri kaldıracacağız. Bizim hedefimiz çağdaş uygarlığı yakalamak ve geçmektir. Bunun da yolu eğitimden geçiyor. Bilimsel, laik, demokratik ve kamusal eğitimi herkes için ulaşılır kılacağız.

NASIL BİR SİSTEM?

Eğitimi bütüncül düşünmek gerektiği sık sık tekrarlanır. Okul öncesi eğitimden üniversiteye kadar olan süreci CHP nasıl tasarlıyor? Neredey-

se her yıl Bakanların elinde yapboz tahtasına dönen eğitim sistemini CHP iktidarında nasıl göreceğiz?

Türkiye'de okul öncesi eğitime erişim en önemli sorunlarımızdan biri... 2019-2020 eğitim-öğretim yılında, 3-5 yaş grubundaki çocukların okullaşma oranı yüzde 44 düzeyinde kalmış. Oysa bu oran OECD ülkelerinde yüzde 87'dir. Çocuklar eğitim sürecine ailelerin ekonomik durumuna göre dahil oluyor. Devletlerin eğitimdeki eşitsizliği ve adaletsizliği ortadan kaldırma sorumluluğu var. Devlet her çocuğun eğitime erişme hakkını vermekle sorumludur. Anayasal bir hak olmasına rağmen uygulamada bunun geçerliliği bugün için maalesef yok. Bizim hedefimiz dezavantajları ortadan kaldırarak tüm çocuklara hakkı olan eğitimi vermektir.

Öncelikli hedefimiz 4+4+4 sistemi ile başlatılan kesintili eğitim sürecini kaldırmaktır. Zorunlu eğitimi dinsel referanslara göre biçimlendirilen, eğitimi paralı hale getirilen bu sistem değiştirilecek.

Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olan nitelikli okul, niteliksiz okul ayrımına son verilecek. İkili öğretim, birleştirilmiş sınıflar, taşınmalı eğitim gibi uygulamalar kaldırılacaktır. Zorunlu temel eğitim herkes için ortak bir öğretim programına dayalı olacak. Eğitim sistemi iktidarların ideolojisine göre sil baştan değiştirilebilir olmaktan çıkartılıp, çağın ihtiyaçlarına göre düzenlemelerin yapıldığı, devamlılığı olan bir sistem haline dönüştürülecek.

Eğitim sisteminin değiştirilmesi sürecinde, eğitim tüm paydaşlarıyla ortak çalışmalar yürütülecek.



'EĞİTİM DEVRİMLERİNE HIZ VERME PLANI VAR'

Köy enstitüleri anlayışını bugünü-müze uyarlayacak bir programınız var mı?

Köy Enstitüleri'nin eğitim tarihi-mizde izleri silinmeyecek bir yeri var. "Eğitim içinde üretim, üretim içinde eğitim" modelini başarıyla uygulayarak tarihin önemli bir dönemine dam-ga vurmuştur. İzleri silinmeye çalışıl-sa da asla başarılı olunamamıştır. Bizim de önümüzde "Köy Enstitüleri" modelini daha da geliştirerek, eğitim devrimlerine hız verme plan ve prog-ramlarımız var.

İHTİYAÇ KADAR İMAM HATİP

İmam hatip okulları sorunuz var bir de...

Biz CHP olarak önümüze Türkiye Cumhuriyeti'nin ihtiyaç duyduğu öz-gür düşünebilen, muhakeme yapabi-len, sorgulayan, tartışabilen nitelikli insan yetiştirme programını koyduk. Tüm okullarımız nitelikli olacak ve o okul türlerinde ülkenin ihtiyaç duy-duğu sayıda insan gücü yetiştirilecek. Laik eğitim anlayışından asla taviz vermeyeceğiz. Çünkü laiklik herke-se koruyan, kucaklayan, herkese eşit mesafede, herkese adaletli paha bi-çilmez bir değer...

'BELEDİYELERİMİZ AYNA TUTUYOR'

İktidarın başaramadığı her işe CHP'li belediyeler el atıyor. Bu anlamda belediyelerin açtığı kurslar, dershaneler de büyük bir fırsat eşitli-ği sağlıyor. Hatta çok başarılı gençler buralardan yetişiyor. Öte yandan okul öncesi eğitime de önem veriliyor ve bu da özellikle annelerin ekonomiye katılmasına olanak sağlıyor. CHP'li belediyelerin bu noktada gerçekten rol model olduğunu düşünüyor musunuz? Yoksa 'bunlar güzel işler ama yetmez' deyip CHP iktidarında başlatacağınız bir eğitim seferberliği var mı?

CHP'li belediyelerimiz eğitim alanında büyük bir alkışı hak ediyor.

Yerel yönetimlerimizin çok kısıtlı im-kânlarla ve tüm engellemelere rağmen yaptıkları, CHP iktidarının eğitim alanında yapacaklarına da ayna tuttu.

Tabii ki CHP iktidarında milli eği-timde, üniversitelerimizde ve eğiti-min her alanında devrim niteliğinde çalışmalar yürüteceğiz. Eğitim Latin harflerine karşı olanların işi olamaz! Eğitim bizim işimiz, eğitim devrimle-rini gerçekleştirenlerin işi...

ÖĞRETMENLERİN SORUNLARI ÇÖZÜLECEK

Son olarak şunu soralım; öğretmenlerimizin yaşadığı sorunlar nelerdir? CHP olarak bu sorunları nasıl çözeceksiniz?

Öğretmenlerimizin en büyük so-runu atanamama sorunu. 700 bine yakın öğretmen eğitim fakültesini bitirmesine rağmen atanmıyor. Öğ-retmen açığına rağmen öğretmenle-rin atanmaması çok büyük bir sorun. AKP iktidarı ataması gerekirken 2 bin 511 engelli öğretmeni dahi yıllardır bekletiyor.

Öğretmenlerin çok büyük ücret sorunu var. Tüm öğretmenlerimiz yoksulluk sınırı altında bir ücretle çalıştırılıyor. Öğretmenler kadrolu, sözleşmeli, ücretli diye ayrılımlar. "Öğretmen öğretmendir, kadrolusu, sözleş-melisi, ücretlisi olmaz" diyoruz ancak AKP iktidarına dinletemiyoruz.

AKP Genel Başkanı "Öğ-retmen açığı yok." demesine rağmen, 87 bin ücretli öğretmene asgari ücret dahi vermeden, açlık sınırının altında çalıştırıyor.

3600 ek gösterge tüm siyasi partilerin seçim vaadi olmasına rağmen hala verilmedi. Öğretmen Meslek Kanunu da çıkartılmadı. Bizim verdiğimiz yasa teklifi de Meclis'in raflarında tozlandı.

Genel Başkanımız açıkladı CHP iktidarının ilk haftası içinde 3600 ek göstergeyi vereceğiz. Eğitimin tüm paydaşlarıyla görüşerek Öğretmen Meslek Kanununu yasalaştıracağız... Öğretmenlerin güvencesiz çalışmalarına son vereceğiz. Sözleşmeli, ücretli öğretmen sömürsüne son vereceğiz. Öğretmenler kadrolu olacak... Atanmayan öğretmen sorununu çözeceğiz. Öğretmen açığını kapatmak için ilk aşamada 80 bin öğretmen ataması yapacağız. Mülakatı kaldırarak, torpille alımlara son vereceğiz.

Öğretmenlerimiz eski saygınlığına kavuşacak... Kimse öğretmenlerimizi öğrencilerin önünde kendi sını-fından kovamayacak.



*Gelecek
günlere olan
inancımızı*

Foça'nın güneşiyle diri tutalım



Zeynep Altıok Akatlı

*Önceki Dönem CHP Genel Başkan
Yardımcısı ve İzmir Milletvekili*

**Odeyssea destanında Odeysseus'un vatani; adı, özlenen
ülkü ve varılacak yer anlamına gelen İon Denizi adalarından
İthaka'ya atıfla gelecek günlere olan inancımızı Foça'nın
güneşiyle diri tutalım. Foça'dan İonya'ya çağlar boyunca
kurulan medeniyet köprüsü pusulamız olsun. Bizi
kurtaracak olan kader değil yaşama, iyiye olan inancımızdır.**

*"Kadife karası gökyüzüne
doluşur yıldızlar birer ikişer
Bir yakamoz şöleninde
kol kola büyük ve küçük denizler"**

MEMLEKET VE YAZGI

Doğüstü güçlere inancım yoktur. Kader, kısmet işlerine iyi niyetli temenniler çerçevesinde dilimizin verdiği alışkanlık uzaklığındayım. Eskiler derler ya kan çekiyor diye. Bu sözün de romantik bir atıf olduğunu düşünürüm. Kan, soy gibi kavramların ayrımcılığı körükleyen bağından çekinirim ama tarihsel, yerel ve kültürel köklerin özgün gerçekliğini, ayak izlerini de bir o kadar büyüleyici bulurum. Bu köklerin kendi yaşadıklarımızla, deneyimlerimizle birleşerek benimsenmesi kimliğimizi belirler. Her birimizde farklı izler bırakan ortaklıklar bu koca evrenin renkleri değil mi? Memleket bağı belki de en güçlü var oluş. Yeter ki bu bağı oluşturan değerlerin ayırım değil de paylaşımın gücüyle şekillendiğinin ayırında olsun insan. Vatan toprağı; geçmişimiz, ailemiz, büyüdüğümüz yerler, anılarımız, yaşımızca paylaştıklarımız olmasa sadece bir toprak parçası değil mi?



“Eskiler derler ya kan çekiyor diye. Bu sözün de romantik bir atıf olduğunu düşünürüm. Kan, soy gibi kavramların ayrımcılığı körükleyen bağından çekinirim ama tarihsel, yerel ve kültürel köklerin özgün gerçekliğini, ayak izlerini de bir o kadar büyüleyici bulurum.”

Çocukluğumdan beri doğup büyümediğim, hiç yerleşik yaşamadığım Ege ve benim gâvur İzmir'im her adım atışımda evime geldiğim duygusuyla karşılar beni. Yaşamın çokça sayfasını çevirip nihayet İzmir'e yerleştiğimde sanki hep eksik bir parça yerini bulmuş oldu. 2015 seçimlerinde İzmir'in milletvekili adayı olmak benim için de bir sürprizdi. O ilk an şaşkınlığından daha öne çıkan duygum ise sevinç olmuştu. Bir an sorgulamadım, tereddüt etmedim o an biliyordum memlekete gidiyordum. İkinci bölge seçim çalışmalarının bir bacağı ata toprağım Bergama'dan başlayıp, Dikili, Çandarlı, Aliağa derken Foça'ya uzanıyordu. Bakırçay'ın kızı diye anons ediyorlardı beni. Nasıl hoşuma gidiyordu anlatamam. Fıstık çamlarının, mısır ve buğday tarlalarının arasında, köylüyle, doğayla iç içe çalışıyordum. Pazar yerlerinde, köy meydanlarında tanıdık ürünler, sesler... Gelin Armudu adının güzelliği çocuk aklıma takılıp kalmış. O zamanlar tütün pamuk ve haşhaş tarlaları vardı. Şimdi yok. Belki pamuk seyrek de olsa çıkar hâlâ karşınıza. Göz okşar.

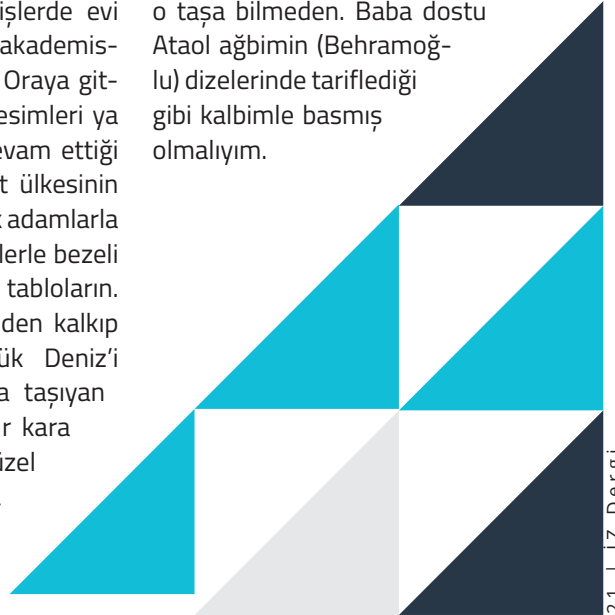
Foça işte hep özlediğim o eksik yanımin güzel anılarının bir kısmına tanıklık etmiş, beni büyülemiş yerlerden biridir. Ortaokul çağındaydım halam üst üste birkaç yaz geçireceğimiz yazlığı kiraladığımda. Eski Foça'da

Jandarma'yı geçtikten sonra denize hafif yukardan bakan güzel bir ev hatırlıyorum. Takip eden yıllarda da hemen önünden denize girilen şirin bir pansiyonda kalırdık. Çift sarılı yumurtayı ilk kez Foça'da görmüştüm. Filmlerde gülüştüğümüz şehirli kız şaşkınlığım halamı da epey eğlendirmişti. Aile kahvaltılarımızın tadı biraz da Foça toprağının bereketinden geliyordu.

Foça anılarımda Fahir Aksoy ve Sevim Tanör de var. Ülkemiz naif resim sanatının en önemli ressamlarından biridir. Fahir Aksoy. Foça'ya yerleşmeden önce anne ve babamın Ankara'da en sık görüştüğü dostları arasındaydı Fahir ağbi. Babamla ortak bir sergi açtıklarını hatırlıyorum. Ankara'da yaşadığı yetmişlerde evi yazar, şair ve ressamın, akademisyenlerin buluşma yeriydi. Oraya gittiğimde duvarlarda asılı resimleri ya da üzerinde çalışmaya devam ettiği tualii ilgimi çekerdi. Liliput ülkesinin yurttaşları gibi minik minik adamlarla rastlaştığım rengârenk evlerle bezeli sokaklarında dolaşırdım o tabloların. Onu Kürdün Meyhanesi'nden kalkıp Foça'nın büyüleyici Küçük Deniz'i kıyısında balık sofralarına taşıyan neydi bilmiyorum. Meşhur kara taşa basmış, bu dingin güzel köşeye hayran kalmış ya da Siren'lerin şarkılarına kapılmıştı belki.

Biraz küçük yaşta olsam bile Fahir amca annem babam yanımda olmasa da benim tanıdığım biriydi ama Sevim Tanör'ü halamla tanıdım. Sevim hanım o yıllarda halam Meral Odabaşoğlu gibi TRT'de yemek programları yapıyor, İzmir'den mutfak dünyasına katkılar sunuyordu. Foça'da sık sık ziyaret ediyorduk onu. Çay sofraları, zarafetiyle aklımdadır. Bana imzaladığı yemek kitabını da özenle saklıyor ve başvuruyorum. Bu kitapta tarifi yer alan Şafak çorbası belki de Foça'nın benzersiz gün batımından esinle oluşmuştur.

Hani bir kara taştan bahsederler ya. Yeri belli değildir ama bir defa bastın mı üzerine vazgeçemezmişsin Foça'dan. O ilk yaz bastım demek o taşa bilmeden. Baba dostu Ataol ağbimin (Behramoğlu) dizelerinde tariflediği gibi kalbimle basmış olmalıyım.



'Foça işte hep özlediğim o eksik yanımın güzel anılarının bir kısmına tanıklık etmiş, beni büyülemiş yerlerden biridir.'

"Karataş'a bir kez ayak basan
Foça'dan ayrılamazmış derler
Foça da sizi bırakmaz zaten
Kalbinizle bastıysanız eğer..."*

Ataol Behramoğlu da kara taşa basanlardır. Bir kaç yaz önce sevgili dost Onur Behramoğlu'yla birlikte gittik ziyaretine, iki yaz önce de Metin Altıok belgeselini çekerken söyleşi için evinde buluştuğumuzda sohbetimiz Foça'nın tarihine de uzanmıştı. Ev buluşmaları yanı sıra Beşkapılar kalesinde söyleşilerde, imza günlerinde, dost meclislerinde mutlaka Ataol Behramoğlu'na rastlarsınız Foça'da.

"Ananın ak sütü gibi helal
Foça akşamında rakı muhabbeti
mangalda topan kefal
masada emiralem çileği"*

Kadife akşamlarda gün batımına karşı sohbetlere tanık kadehlerden damlayan her dem kalbinize işlenir. Şimdilerde dost karşılaşmalarımın adresi Gramofon. Birkaç yıldır buraya yerleşen can arkadaşım sosyolog Sevil Sümer ve eşi Erkan Mutlu'yla büyük denize karşı mutlu buluşmalarımıza ev sahipliği yapan Sadık ustanın yeri (Fokai Restoran) geçmişten bugüne ayakta kalan taş konaklara komşuluk eder. Ben sokak üstünde oturmayı severim en çok. Foçalı kediler ve köpeklerle de ahbablığım vardır çünkü. Buradan çıkış-



ta ayaklarımız çoklukla kendiliğinden Gramofon'a götürür bizi. Ataol ağbi gibi buraya yerleşen Cihan Demirci, Haluk Çetin gibi dostlara rastlayarak akan sözlü, şarkılı geceler hep bir sonrakine hazır ayrılışlarla son bulur.

"Foça'nın bekçisi Beşkapılar
önünden zümrüt bir derya akıyor
gözünü dört açmak yetmemiş ona
denize beş gözle bakıyor"*

31 Mart seçimleri öncesinde Sadık ustanın yerinde SHP döneminde 1989 ve 1994 seçimlerinde iki kez seçilerek Foça Belediye Başkanlığı yapan Nihat Dirim'le buluştuk. Ataol Behramoğlu; "Beni Foça'da asıl etkileyen şey Foça'nın yıllarca değişmemesi oldu. Bütün kıyı kasabaları ve kentleri allak bulak oldular. Foça ise dokusunu korudu" demiş ve bu duygusunu "Özlem ve Yaz-Foça Dörtlükleri"nden bir diğerine taşımıştır:

"Doğanın değişmez kuralı değişmekse
Hiçbir şey kaçamaz hükmünden
Fakat eğer güzel de değişecekse
Foça gibi değişmeli, değişmeden"*

Foça'nın değişmeden, bozulmadan bugüne kalışının en önemli emekçilerinden biridir Nihat Dirim. Halkçı belediyecilik anlayışının önemli köşe taşlarından. Bugün Foça'nın genç ve umut veren Belediye Başkanı Fatih Gürbüz'e destek olan, siyasetçi egosuna hiç esir düşmemiş dayanışma ve daha iyi bir gelecek için bugün de Foça'yı korumaya kararlı bir neferdir Nihat başkan. O gün için tarihi önem taşıyan seçimler öncesinde SODEV adına Yerel Yönetim Başarı Öyküleri'ni içeren bir sempozyum düzenliyordum. İlk oturumda Dikili Belediye Başkanı Osman Özgüven, Gültepe Belediye Başkanı Aydın Erten, Seyrek Belediye Başkanı Nurgül Uçar ve Terzi Fikri (Fikri Sönmez) efsanesini anlatmak üzere Naci Sönmez ile birlikte yer almasını rica etmek için buluşmuştuk. Laf lafı açtıkça Foça'nın tarihinden, siyasetten, hayvanlardan, doğadan konuştuk. Akdeniz Foku (Monachus Monachus) dünyada 400, Türkiye'de yaklaşık 100 nüfusla nesli tükenen canlılar arasında. Kıyılarda betonlaşma, doğal yaşam alanlarının bozulması, yaşadıkları mağaralarda rahatsız edilmeleri, öldürülmeleri, balık ağlarına dolanıp boğulmaları gibi sebeplerle giderek azalan bu fokların da vatanı Foça. Başkanlığı döneminde Foça'nın bozulmadan korunması kadar önemli bir diğer başarısı olan Foça'nın Akdeniz foklarını koruma çalışmaları için pilot bölge olmasına öncülük ederek yürüttüğü çalışmalarla sempozyumda yer aldı Nihat başkan.

“İkinci bölge seçim çalışmalarının bir bacağı ata toprağım Bergama’dan başlayıp, Dikili, Çandarlı, Aliağa derken Foça’ya uzanıyordu. Bakırçay’ın kızı diye anons ediyorlardı beni. Nasıl hoşuma gidiyordu anlatamam.”

Kurulmasına öncü olduğu Yerel Fok Komitesi’yle başlayan, ilk yılın sonunda WWF’un proje desteğini kazanan ve ODTÜ’lü değerli akademisyenlerin yürüttüğü bilimsel çalışmalar sonucunda da 1998 yılında dünya çapında verilen Henry Ford Çevre Koruma Ödülü kazanan çalışmalarını anlatarak tarihe not düştü. Özel tahsis ettiği mekânda yılın 12 ayı kesintisiz çalışan Akdeniz Foku’nun Korunması Foça Pilot Projesi “Akdeniz Foku’nu Korumak, Akdeniz’i Korumaktır” sloganıyla Türkiye’de gerçekleşen o yıllardaki en ciddi çevre koruma projesiydi. Süreç içinde yerel küçük ölçekli balıkçıların foklara zarar vermemesi, barışması, trol ve gırgır balıkçılığına getirilen yeni düzenlemeler, tratanın Foça kıyılarında yasaklanması gibi çok önemli kararlar alındı ve uygulandı. Bu projeye Foça’da denizin korunması bilinci, başta balıkçılar olmak üzere, her kesimde arttı. Yasadışı balıkçılık azaldı. Askerinden siviline, öğretmeninden öğrencilere kadar geniş bir bilinçlendirme kampanyası yürütüldü. Ne yazık ki bugün, Foça’da o gün yakalanan ortam yok. Akdeniz Foku koruma çalışmaları askıya çıkmış durumda. Yasadışı avlanan balıkçılar çoğunlukta. Denizimizi ve çevremizi koruma bilinci yıllar içinde geriletildi. İktidarın vahşi neoliberal politikalarıyla doğa talanı ön plana çıktı. Küçük bütçeli küçük bir sahil kasabasında inanç ve emekle halkı bilinçlendirip yanına alan başkanın kentin tarihi, kaynakları kadar canlıların yaşam hakkına da sahip çıkan bakış açısını bu vesileyle hatırlatmış olayım.



“Çocukluğumdan beri doğup büyümediğim, hiç yerleşik yaşamadığım Ege ve benim gâvur İzmir’im her adım atışımda evime geldiğim duygusuyla karşılar beni. Yaşamın çokça sayfasını çevirip nihayet İzmir’e yerleştiğimde sanki hep eksik bir parça yerini bulmuş oldu.”

Foça körfezinin ağzındaki adacıklar, uzaktan bakılınca denize uzanmış fok balıklarına benzetilir. Kentin adını nereden aldığına ilişkin sorunun yanıtı çeşitlilik gösterse de antik çağda bu kenti inşa edenlerin bu adacıkların görünüşü sebebiyle kente, Phokaia (Fok balığı vatani/ kenti) dedikleri göre kente adını veren Phokios Aigina kralı Aiakos ile bir Nere-

id olan Psamathe’nin oğludur. Psamathe’nin Aiakos’un elinden kaçmaya çalışırken fok kılığına girmesi nedeniyle bu adı almıştır. Şimdilerde kent sakinlerini tanımlarken bizden çağlar önce buraları vatan edinen canlılar kente ad verseler bile unutuluyor. Foça’nın en eski sakinlerinden Akdeniz Foku’nun Korunması Foça Projesi’nin yeniden başlaması ve sürdürülmesini diliyorum.



Kent varlıklarını, tarihsel ve kültürel zenginliklerini, doğayı saygıyla tanıyarak benimseyip koruma altına almadan kente iyi hizmet etmek mümkün olmaz. O kentin yaşam kalitesi kadar ekonomik bağımsızlık döngüsü de doğaya ve bozulmadan geleceğe aktarıma bağlı. Oysa değişmemesiyle adeta İzmir'in vitrini olan Foça ve çevresi de bugün ülkemizin her köşesi gibi rant tehdidi altında. 2016 yılı Nisan ayında fosil yakıt karşıtı inisiyatifle Aliağa, Bergama, Menemen ve Foça ilçeleri STK'larıyla 'Kömürden kurtul geleceğini kurtar!' sloganıyla düzenlenen büyük yürüyüşte sevgili dostlarımız Bülent Tanık ve Osman Özgüven'le omuz omuzaydık. Cüruf yığılararak kirlilik sınırları aşılın Aliağa ve Foça bölgesi ile birlikte toprağımızı, nefesimizi, suyumuzu savunmuştuk o gün.

Nihat Dirim de bugün Belediye Başkanımız olan Fatih Gürbüz de sivil toplumla, parti örgütümüzle birlikte oradaydılar. Bu dayalı-

nışmanın koruduğu hizmet odaklı sosyal adalet ve eşitlik eksenli çalışmalarımızla örnek kentlerimizi çoğaltacağımıza inancım sonsuz.

Heredot Foça'yı "yeryüzündeki en güzel gökyüzünün altına; en güzel toprakların üstüne kurulmuş kent" olarak tanımlıyor. Dor istilasını ile Yunanistan'dan Batı Anadolu'ya gelenlerin kurduğu 12 İon kentinden biri olan Foça tarihin izlerini taşıyan yapıları kadar, doğası ve bereketli topraklarıyla da bugüne yaşam veriyor. Foça'da foklar, antik yapılar, tarihi taş binalar gibi özenle korunması gereken eşsiz doğa harikası da Siren kayalıkları. Siren efsanesi bu kayalıklarda yaşayan fokların kayalar üzerinde güneşlenmesine ve rüzgâr şiddetli estiğinde kayalardan yükselen garip uğultulara dayanıyor. Denizciler fokları denizkızı, rüzgâr sesini de onların şarkıları zannedermiş. Homeros'un Odeyssa destanına göre kayalıklarda vücutları geniş kanatlı kuş şeklinde, başları ise güzel bir kadın şeklinde olan siren adı verilen yaratıklar yaşamış.

"Memleket bağı belki de en güçlü var oluş. Yeter ki bu bağı oluşturan değerlerin ayırım değil de paylaşımın gücüyle şekillendiğinin ayırında olsun insan. Vatan toprağı; geçmişimiz, ailemiz, büyüdüğümüz yerler, anılarımız, yaşımızca paylaştıklarımız olmasa sadece bir toprak parçası değil mi?"

Bu yaratıkların sesleri ise bütün erkekleri ve balıkçıları cezbeder, büyümüş. Bu kayalıkların olduğu bölgeden geçen bütün gemiciler sirenlerin seslerine karşı büyülenip ölünceye kadar orada sirenlerin seslerini dinlerlermiş. Destanının kahramanı Odysseus İthaka'nın kralıdır. Truva savaşından dönerken tanrılar onu 10 yıl bir adada tutsak ederler, bu sürenin bitiminde özgür bırakılan Odeysseus evine dönmek için büyük bir gemi ile denize açılır. Denizlerde bir hayli yol aldıktan sonra siren kayalıklarına yaklaşır. Gemisindeki büyücü Kirke sirenler hakkında onu uyarır ama Odeysseus seslerini merak eder ve duymak ister. Bu büyüleyici seslerden etkilenmemek için kendisini geminin direğine halatlarla bağlatır; ağzını süngerle, gemidekilerin kulaklarını da bal mumu ile kapattırır. Siren'lerin şarkılarını duyunca ömür boyu burada kalmak için çalışanlarına emir vermek istese de ağzı süngerle kapalı ve elleri de bağlı olduğundan Odeysseus ve gemidekiler kayalıklardan sağ çıkarak kurtulmayı başarırlar. Böylece yokluğunda onun öldüğünü iddia ederek şehrin yönetimini ele geçiren soyluların karşısına dikilir ve karısı Penelope ile oğlu Telemachus'a kavuşur. Tüm mücadeleleri kazanır ve İthaka'nın kralı olarak hayatına devam eder.



“İyonya denilen bu topraklarda özgür ve adil devletler kurulmuş geçmişte öyleyse en insanca geleceklerin anahtarı da Foçalı'nın elinde”*

Efsanelerin fısıldadığı, Herodot'un söylediği üzere uzun deniz yolculuklarına çıkan ilk Anadolulular, Foçalılardı. Denizciliğin çok ileri olduğu Foça'dan Adriyatik, Etyuya (İtalya), Galya (Fransa), İberya (İspanya) ve Tartassos'a açılan ticari yol Foçalıların çağın en güçlü uygarlığına sahip olmasını sağlamıştı. Herodot o dönem yola çıkan bu gemileri bilinen yuvarlak hatlı gemilerden farklı ve çok daha büyük; elli küreklili 500 kişiyi barındırabilecek uzun gemiler olarak tanımlıyor. Foçalılar Persler, Büyük İskender, Cenevizler, Osmanlılar döneminde yaşam bularak bize farklı kültürlerden izler bırakmışlar. Daha önemlisi uygarlıklarının ürünlerini Avrupa'ya taşımışlar. Pers ordularından kaçıp Akdeniz'i boydan boya geçerek Güney Fransa'da ve İspanya'nın doğu kıyı kentlerinde koloniler kuran Foçalılar uygarlığın gelişimi için altın kadar değerli bir ürün olan zeytini Ege'den Akdeniz kıyılarına taşıyarak uygarlığın gelişimine büyük katkıda bulunmuşlar. Fransa'nın bağcılık ve şarapçılığına katkılarının da büyük olduğu bilinir. Bazı Fransız şaraplarına gövde veren üzümlerin kökeni Foça dağları ve ovaları olmuş. Bu büyük yolculuk her İon kentinin kendine özgü form ve mührüyle gemilere yüklenen zeytinyağı ve şarap dolu amforalarla başlamış. Fransa'da ilk bağlar bu serüven sonunda kurulmuş. O dönemde Phokaia'nın simgesi diriliğin ve erken uyanışın sembolü olan horoz figürü amfora taşıyan bu görkemli kalyonların baş taraflarına koyulmuş. Bu figür halk meclislerinde, tapınaklarda ve agorada kutsal bir simge olarak kabul edilirmiş. Horoz, bugün Fransız kamuoyunda “La Ville Phocenne” (Foçalı Şehir) olarak bilinen Marsilya'nın, hatta tüm Fransa'nın simgesi. Bugün Marsilya Limanı'nda bulunan bir pirinç plakada, “Bu şehir, M.Ö. 600 yılında Anadolu'dan gelen Phokaia'lılar tarafından kurulmuştur” yazıyor.

“Ben sokak üstünde oturmayı severim en çok. Foçalı kediler ve köpeklerle de ahbaplığım vardır çünkü. Buradan çıkışta ayaklarımız çoklukla kendiliğinden Gramofon'a götürür bizi. Ataol ağbi gibi buraya yerleşen Cihan Demirci, Haluk Çetin gibi dostlara rastlayarak akan sözlü, şarkılı geceler hep bir sonrakine hazır ayrılışlarla son bulur.”

Akdeniz Foku
(*Monachus Monachus*)
dünyada 400, Türkiye'de
yaklaşık 100 nüfusla nesli
tükenen canlılar arasında. Kıyılarda
betonlaşma, doğal yaşam alanlarının
bozulması, yaşadıkları mağaralarda
rahatsız edilmeleri, öldürülmeleri,
balık ağlarına dolanıp boğulmaları
gibi sebeplerle giderek azalan
bu fokların da vatani Foça.

Akdeniz Foku
(*Monachus Monachus*)

Fransız kültürü içerisinde Foça'nın yerinin ne kadar etkili olduğunu Alexandre Dumas'ın ünlü eseri Monte Kristo Kontu'nda yer alan şu satırlarda görebiliriz: "Yine her zaman olduğu gibi, Saint-Jean Kalesi'nin önü meraklılarla dolmuştu. Çünkü bir geminin, özellikle de Pharaon gibi eski, Foça tersanelerinde inşa edilmiş, donatılmış ve yerli bir denizciye ait olan bir geminin gelmesi Marsilya'da her zaman büyük hareketliliğe yol açardı." Dumas romanda Marsilyalılarından "yeni Foçalılar" ya da "modern Foçalılar" diye bahseder.

Beni çok heyecanlandıran projeler kültürler arası alışverişi güçlendiren ve selamlayan kentlerin tarihsel ve kültürel etkileşimlerini günümüze taşıyan projeler olmuştur. Bu projelerden biri 2600 yıl önceki arkeolojik verilere dayanılarak Urla'da aslına uygun şekilde inşa edilen bir teknenin Türkiye'den Fransa'ya yolculuğu. Kybele adlı kalyonun antik çağdan günümüze uzanan "zaman elçiliği" Temmuz 2009 - Mart 2010 tarihleri arasında Foça'dan başlayarak, sadece yelken ve kürekle, MÖ. 600'lü yıllarda Phokaialıların Ege ve Akdeniz'de koloni kurduğu, bu günkü adları, Velia, Aleria, Nice, Antibes olan limanlara uğrayarak Marsilya'ya kadar uzanan tarihsel bir yolculukla canlandırılmıştı.



Güzeller güzeli Foça'nın izlerine Marsilya gibi komşumuz Yunanistan'da da rastlamak mümkün. Ege Barış ve İletişim Derneği'mizin kurucu ve onursal başkanı Osman Özgüven ve Foça'da yaşayan başkanımız sevgili Bülent Tanık, Önceki dönem Bergama Belediye Başkanımız Mehmet Gönenç ve geçmiş dönem Didim belediye başkanımız Mehmet Soysalan'la birlikte birkaç yıl önce Atina'da yaşanan büyük yangının ardından taziyeye ve dayanışma için kente yaptığımız seyahatte yolumuz Nea Phokeia'ya düştü. Ege'de geçmiş yıllar boyunca derneğimiz ve başkanlarımızın çabalarıyla kurulan halkların kardeşlik ve dayanışma öyküsü bugün de güçlü ağlarla sürüyor. Mübadele sonrası vatanlarını terk ederek Foça'dan Atina'ya göçmek zorunda kalan Yeni Foçalıların hasreti ve özlemi gibi.

Öyleyse Kavafis alsın sözü Atıol Behramoğlu'ndan. Odeyssea destanında Odeysseus'un vatani; adı, özlenen ülkü ve varılacak yer anlamına gelen İon Denizi adalarından İthaka'ya atıfla gelecek günlere olan inancımızı Foça'nın güneşiyle diri tutalım. Foça'dan İonya'ya çağlar boyunca kurulan medeniyet köprüsü pusulamız olsun. Bizi kurtaracak olan kader değil yaşama, iyiye olan inancımızdır. *'Başlıca yazgımız yüce düşlerimizde, gövdemizi ve ruhumuzu saran ince heyecanla kendi elimizle şekillenecek. Ne Lestrigonlara, ne Kikloplara, ne azgın Poseidon'a teslim olacağız. Onların ruhumuzu esir almasına izin vermedikçe inancımız yazgımızla bir olacak.'*

"Hiç aklımdan çıkarma İthaka'yı.
Oraya varmak senin başlıca yazgın."**

Zeynep Altıok Akatlı
Ekim 2021 / Urla / İz Gazete
*Atıol Behramoğlu / Özlem ve Yaz -
Foça Dörtükleri
**Konstantin Kavafis / Kavafis'ten
Kırk Şiir / Çeviri Cevat Çapan



Ateş İlyas Başsoy

İletişimci ve yazar

atesilyasbassoy@gmail.com



(Ateş İlyas Başsoy'un "Hepimiz Aynı Belediye Otobüsündeyiz" adlı kitabından, yazarın güncellemesiyle alıntılanmıştır)

Dünya'da para gibi sevinç de vardır ve tıpkı para gibi sevinç de bir grup insanın elinde toplanır.

Gücü ellerinde tutanlar onlara sevinç verecek her şeye sahip olmak isterler. Bu nedenle bir ormandan bir göle helikopterle gider, her cinsel deneyimin ardından daha iyisini yaşamayı hayal eder ve yeni mobil-yaları denemek için yeni evler satın alırlar.

Sevinç, nüfusun bir kısmında toplandıkça değerini yitirir. İnsana sevinç verecek her şey değersizleşir.

Çünkü tıpkı para gibi sevincin de bir marjinal değeri var. Dalından kopardığınız bir şeftaliyi yemek sevinç verir ama bu sevince daha fazla sahip olmak için beş ton şeftaliyi bahçenize yığamazsanız, her yeri sinek basar. Bir bardak su, bakkalda bir lirayken çöl ortasında bir milyara alıcı bulabilir.

Bir zümrenin bütün sevinci kendinde toplama çabası, Varyemez Amca'nın tüm paraları kendinde toplamasından bile anlamsızdır. Hiç olmazsa para havuzunda yüzebilirsin, sevinç havuzu diye bir şey yok.

AKP seçmeniyle konuşmak çok mühim. Belirli bir konuyu değil, genel olarak konuşmak. Bir münazarada galip gelmek için değil, sadece konuşmak için konuşmak. Tartışmamak, dertleşmek. Bazen sadece dinlemek, sadece hal hatır sormak.

AKP seçmeni canımız, ciğerimiz olmalı. Bu insanların büyük çoğunluğu hayata tutunmaya çalışan, yoksul, yoksun kişiler. İnanın çoğu çok öfkeli, çoğu CHP'lilerden nefret ediyor. Bu insanlar nefret etsin diye elli yıldır uğraşan bir mekanizma var, aynı zamanda karşı taraf da onlardan nefret etsin diye bir o kadar zamandır uğraşan bir mekanizma da var. Ve işin garibi bu mekanizma aynı mekanizma.

Bireysel çabalar genellikle saman alevi gibi olur. Bir CHP'li için, CHP'ye oy vermeyen insanlara örgütlü biçimde ulaşmak için CHP örgütlerine dahil olmak veya bu örgütlerle beraber çalışmak bir gereklilik.

AKP seçmeni canımız, ciğerimiz olmalı. Bu insanların büyük çoğunluğu hayata tutunmaya çalışan, yoksul, yoksun kişiler. İnanın çoğu çok öfkeli, çoğu CHP'lilerden nefret ediyor. Bu insanlar nefret etsin diye elli yıldır uğraşan bir mekanizma var, aynı zamanda karşı taraf da onlardan nefret etsin diye bir o kadar zamandır uğraşan bir mekanizma da var. Ve işin garibi bu mekanizma aynı mekanizma.

AKP seçmeniyle konuşmak çok mühim. Belirli bir konuyu değil, genel olarak konuşmak. Bir münazarada galip gelmek için değil, sadece konuşmak için konuşmak. Tartışmamak, dertleşmek. Bazen sadece dinlemek, sadece hal hatır sormak. Her zaman alttan alan kişi olmak, teflon tava gibi olmak, susmayı bilmek. Fanuslarda yaşamamak. Tepeden bakmamak. Kibir, alaycılık, yüksek siyaset ve telaştan kaçmak. Romalıların dediği gibi: Yavaş yavaş acele etmek.

"Bunları neden AKP'lilerden istemiyorsun?" diye soranlar olabilir. Elbette onlardan da istiyorum. Ama AKP'nin okumuş azınlığı uzun zamandır sadece bildiğini okuyor; okumamış

çoğunluğuna da bir metinle dokunmak teknik olarak imkânsız. Okumayan bir insana yazsam ne yazar?

Bu yazılanlar Erzincan'ın bir köy kahvesine ulaşamayabilir ama Erzincan'ın bir köyünde yaşayan bir CHP'liye ulaşabilir. O CHP'linin dili değişirse, her şey değişir. Bu konuda atılan küçük bir adım çok şey değiştirdi, hep bu yolda yürürsek neler neler değişir...

Yirmi milyon CHP seçmeni bütün kalbiyle sever, inanır, sebat eder ve çalışırsa dünya değişir, Türkiye niye değişmesin?

Daha sevinçli bir toplum, sevincin adil bölüşümüyle mümkün olabilir. Hiçbir ulusal sınır kederleri ve sevinçleri sınırlayamaz. Komşumuz açken biz kibir ve oburlukla hayat geçiremeyiz. Keder tüm dünyada ur gibi büyürken, kimi halklar sanki bunca keder içinde sevinçli olabilirlermiş gibi (şimdilik) güvenli siperlerin gerisinde dans ediyorlar.

Spinoza'ya birkaç yüzyıl uzaklıkta yaşayan yakın arkadaşı Deleuze, "Despotların örselenmiş ruhlara, örselenmiş ruhların ise despotlara ihtiyacı vardır." der. Daha sevinçli olmamızın tek yolu, daha sorumlu olmamız.

Çünkü sevinç kederleri yok ettikçe büyür, kederleri yok saydıkça değil.

'Bunları neden AKP'lilerden istemiyorsun?' diye soranlar olabilir. Elbette onlardan da istiyorum. Ama AKP'nin okumuş azınlığı uzun zamandır sadece bildiğini okuyor; okumamış çoğunluğuna da bir metinle dokunmak teknik olarak imkânsız. Okumayan bir insana yazsam ne yazar?



İzmir'in güçlü sesi

İZMİRLİNİN HABER KANALI 94.5'TE YAYINDA

PINARHANELİK SABAHLAR

Pınar Tosunoğlu,
gündemi konuklarıyla
yorumluyor.
Haftaiçi 07.00-09.00

13 AJANSI

Güncel konular, etkin
konuklarla ele alınıyor.
Haftaiçi saat 13.00

YOL ARKADAŞIM

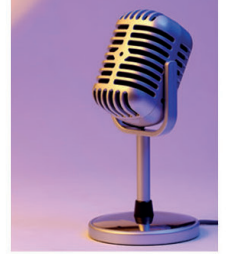
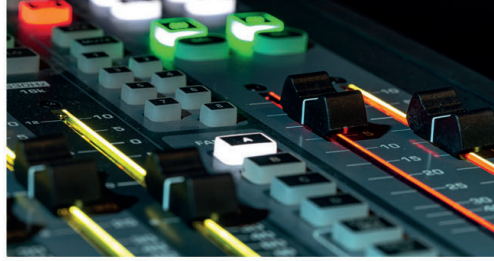
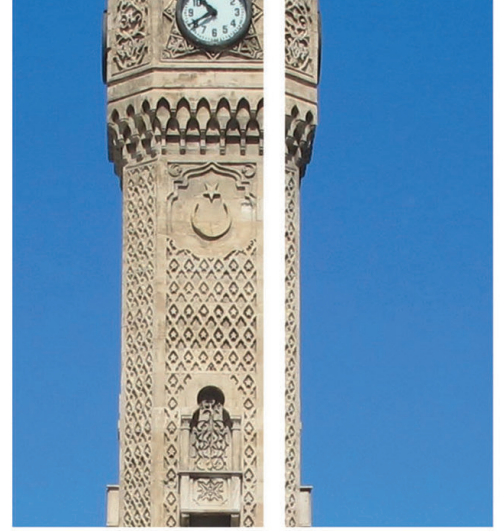
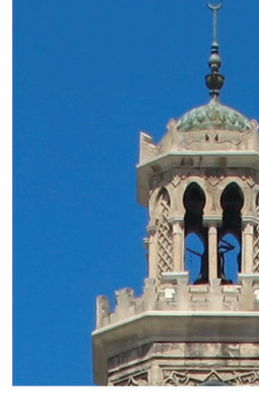
Tümerkan Söğütlü ko-
nuklarına günü
değerlendiriyor.
Haftaiçi 17.00

SAAT BAŞI HABER

Güncel gelişmeler, son dakika
haberlerinden saat başı
bültenleri ve 90 saniyede İzmir
turuyla haberdar olun.

MÜZİK, SPOR, EĞLENCE

Unutulmayan şarkılar, spordaki gelişme-
ler, eğlenceli dakikalar İzmirlinin kanalı
Radyo İzmir'de. **Radyo İzmir** 94.5'te



35 SORUDA ATAOL BEHRAMOĞLU:

İzmir haritanın sol yanında Türkiye'nin kalbi gibi atıyor

Gerçek Foça'mıza eski sıfatını yapıştırmayalım. Foça, Foça'dır.
Bence 'yeni'si adını değiştirmeli.



1 Kendinizi huzurlu hissettiğiniz bir yer söyler misiniz?

Çalışma masamın başı.

2 Sevdiğiniz birini Ege'de ağırlayacak olsanız nereye götürürdünüz?

Kesinlikle Foça'ya. Bir de gerçek Foça'mıza eski sıfatını yapıştırmayalım. Foça Foça'dır. Bence 'yeni'si adını değiştirmeli. Foça'da ağırlardım, çünkü gözünüzü kapayıp her yerde denize girebilirsiniz. Ayrıntı için benim 'Foça Dörtlükleri' okunmalı.

3 İzmir'in en sevdiğiniz özelliği nedir?

Bize göre haritanın sol yanında Türkiye'nin kalbi gibi atması.

4 İzmir'in en sevmediğiniz özelliği nedir?

Girişte tepeleri kuşatan gecekondu kirliliği.

5 İlham aldığınız kimse var mı?

Zamanında çok vardı. Şimdi daha çok kendimden ilham alıyorum.

6 Favori sanatçınız kim?

Sinemada Michelle Pfeiffer, müzik alanında keman virtüözü Hilary Hahn diyebilirim. Müzikle sürdürürsek besteci olarak Chopin, Schubert, bizden Yesari Asım Arsoy, Neveser Kökdeş başta gelir.

En büyük korkum; ülkem ve dünya için, insan eliyle kıyamete gidiyor oluşumuz.

7 Hatırladığınız en kötü anınız nedir?
12 Eylül 1980 vb.

8 Defalarca izleyebileceğiniz film var mı?
'Potemkin Zirhlisi' olabilir.

9 En son hangi kitabı okudunuz?
Aynı anda birkaç kitap okurum. Şu anda elimdekiler; W.Shakespeare-IV Henry, Dostoyevski-Ecinniler ve Yeraltından Notlar (Ruşçası), G.Steiner-Tolstoy mu Dostoyevski mi?, K.Marks/F.Engels-Felsefe Yazıları vb. vb...

10 Hayvan besliyor musunuz?
İki kedimiz var. İki erkek sarman. Oğuş ve Cesur. Evlatlarımızdan farksızdırlar.

11 Uzun romanlar mı kısa öyküler mi?
İkisi de. Romancı Tolstoy, öykü yazarı Çehov, Gorki ya da Sait Faik'se.

12 Köşe yazılarını takip ediyor musunuz?
Takip denemez.

13 Kötü bir özelliğinizi söyler misiniz?
Çabuk ateşlenmek.

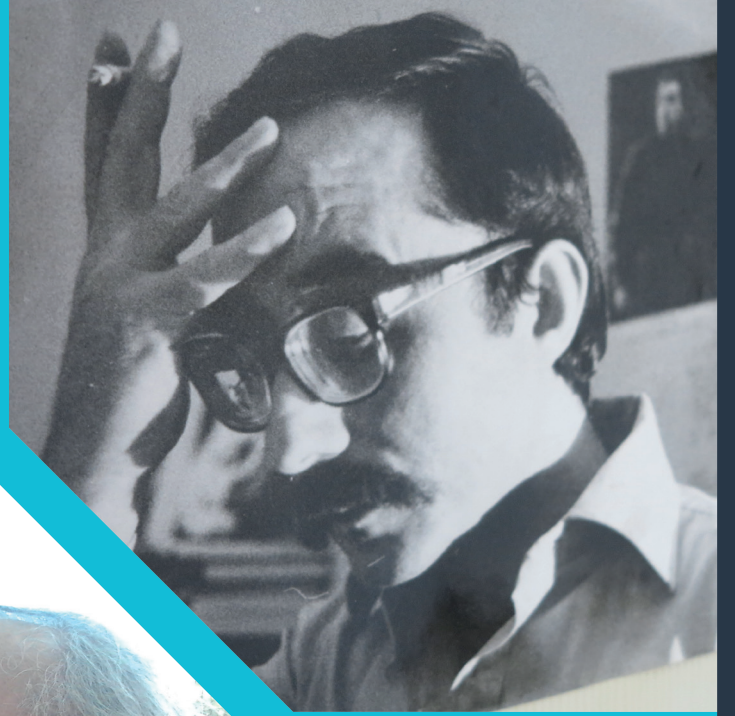
14 Parasız kaldığınız oldu mu?
Çooooook.....

15 Başınız hiç kanunlarla belaya girdi mi?
Gülme işareti! ☺

16 Okulu sever miydiniz?
Evet.

17 Bağımlılıklarınız var mı?
Okumak. Sabahları beden hareketleri.

18 En sevdiğiniz yemek nedir?
Tezemin fırında etli patatesi. Ama artık kırmızı etten elden geldiğince uzağım.



“ Birkaç semti dışında İzmir, İzmir'e yakışmıyor.

19 En büyük korkunuz nedir?

Kendim için yok gibi. Ülkem ve dünya için, insan eliyle kıyamete gidiyor oluşumuz.

20 Gün içerisinde en çok neye zaman ayırıyorsunuz?

Çalışmalarına. Yazma, okuma.

21 Takip ettiğiniz dergiler-gazeteler var mı?

Cumhuriyet'i mutlaka okurum. Okumayanlara da şaşarım. Akşam olduğunda bayilerde bu gazetenin tükenmemiş oluşu ve ülkenin pek çok yerine zaten gitmeyişi Türkiye'nin ve 'aydınım' diyen herkesin ayıbidir.

Ve zaman zaman, pazarları mutlaka, Birgün.

Dergi olarak da yazılarımın da çıktığı Bavul, İstasyon, elime ulaştıkça Sözcükler.

22 Takip ettiğiniz twitter fenomenleri, facebook hesapları var mı?

Hayır.

23 Başka bir çağda dünyaya gelme şansınız olsaydı ne seçim yapardınız?

19'uncu yüzyıl olabilirdi.

24 Dünyadan ümidiniz var mı?

Eh.

25 Memleket nasıl kurtulur?

Öncelikle bilimsel eğitim. Arkası gelecektir.

26 Dünyayı yönetseydiniz ilk neyi değiştirdiniz?

Oligarşi yönetimlerini. Ardından ülkeden ülkeye geçişi kolaylaştırdım.

27 İzmir'i yönetseydiniz ilk neyi değiştirdiniz?

Bu konuda çok bilgi sahibi değilim. Fakat büyük bir kentsel dönüşüme girişirdim. Birkaç semti dışında İzmir, İzmir'e yakışmıyor.

28 Tam 35 mi, 35 buçuk mu?

Genellikle tamları buçuklara yeğlerim.

29 Yüklü miktarda kaybolmuş para bulsanız ne yaparsınız?

Sahibini bulmaya çalışırım. Bulamazsam içime oturur.

30 Şanslı mısınız yoksa şanssız mı?

Orta karar.

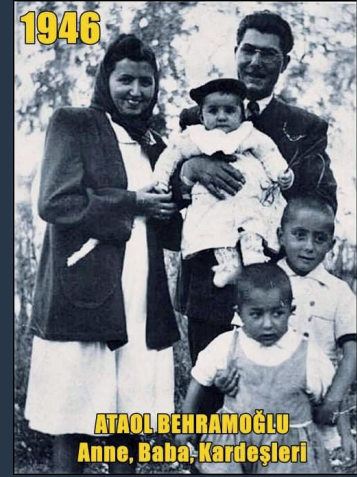


31 En beğendiğiniz fotoğrafınız hangisi?

Kızımın çektiği profilden fotoğrafım. Başkaca da pek çok var. (İsa Çelik, Mahmut Turgut vb.)



32 Bizimle bir çocukluk fotoğrafınızı paylaşmısınız?



33 En sevdiğiniz kelime?

Aşk

34 En nefret ettiğiniz kelime?

Zulüm

35 Yaşamınızdaki son sözünüz bu olacak olsa, ne demek isterdiniz

Yaşasın hayat!



FOÇA'NIN
ÇEVRE MÜCADELESİ
30 YILDIR
DEVAM EDİYOR



Bahadır DOĞUTÜRK

Foça Çevre ve Kültür Platformu (FOÇEP)
Dönem Sözcüsü

“İzmir’in kuzey aksında çevresel bakımdan oynanan kirli oyunlara kurban edilmek istenen Foça, ormanlarının içine dökülen 200 – 300 milyon tonu bulduğu bilim insanları tarafından ifade edilen cüruf, tufal ve baca tozlarından oluşan tehlikeli atık dağları ile çaresiz ve sahipsiz durumdadır.”

İz Dergi’den Foça ile ilgili bir sayıda yer almak üzere yazı talebi geldiğinde düşünmeden kabul ettim. Sorunların bir idari sınır çerçevesinde düşünülemediğini ve bir ekosistem sorunu olarak ele alınabileceğinden hareketle iklim krizi önümüzdeki dönemde en önemli ve hayati bir sorun olarak orta yerde duruyor. Söylemde gündeme gelmesi dışında eylemde henüz harekete geçilmediği için Foça sayısına genel bir değerlendirme yapılmasını uygun gördüm.

Foça, 5 bin yıllık geçmişi ile tarihe ışık tutan arkeolojik eserleri, ovalarında yapılan tarımı, kısmen hayvancılığı ve önemli bir balıkçılık merkezi olmasının yanı sıra doğal güzellikleri ve adaları ile eşsiz bir yerleşim yeridir. Bundan dolayı da 16 Özel Çevre Koruma Bölgesi’nden biri olma özelliği taşımaktadır. Foça, Yeni Foça arasında benzersiz koyları bugüne kadar korunabilmiş çok değerli bir sahil şeridi oluşturmaktadır.

Güneyinde Kütahya Murat Dağı’ndan doğup üzerindeki sanayi tesisleri ile en konsantre kirlilik yoğunluğuna ulaşarak Foça sınırları içinden geçip denize ulaşan Gediz Nehri, kuzeyinde Aliğa ağır sanayi (kirlilik ÖLÜM) bölgesi olmak üzere iki felaket arasında sıkışmış şirin bir turizm, tarım ve balıkçılık ilçesi Foça...



İzmir’in kuzey aksında çevresel bakımdan oynanan kirli oyunlara kurban edilmek istenen Foça, ormanlarının içine dökülen 200 – 300 milyon tonu bulduğu bilim insanları tarafından ifade edilen cüruf, tufal ve baca tozlarından oluşan tehlikeli atık dağları ile çaresiz ve sahipsiz durumdadır. İzmir’in akciğerleri olan Foça ormanlarının ortasındaki su havzası olan Kozbeyli, Yeniköy, Ilıpınar üçgenindeki Gölüzü mevkii son yıllarda çıkan orman yangınlarından da ciddi şekilde etkilenmektedir. 12 Ağustos 2021 tarihinde çıkan son yangın, yerleşim yerlerine 500 metre kala kontrol altına alınabilmişti. Kapasitesini çoktan doldurmuş olmasına karşın hem merkezi hükümet hem de yerel yönetimler ne yazık ki üç maymunu oynamaktadırlar!

‘KİRLİLİKTE KRİTİK EŞİK ÇOKTAN AŞILDI’

Çevresel kirlilik bakımından kritik eşiklerin aşıldığı ve kuzeyli rüzgârların etkisi ile Aliğa sanayi kaynaklı kirlilikten birinci derecede etkilenmekte ve durum giderek ağırlaşmaktadır.

Aliğa, 60 Anayasası ile sanayi bölgesi ilan edilmiş ve yıllar içinde kapasitesini doldurarak canlı yaşamını tehdit eder hale gelmiştir.

Aliağa bölgesinin 2 adet rafineri, petrokimya tesisleri, tehlikeli gemi söküm tesisleri (Dünyada benzer 5 merkezden biri ki diğerleri Hindistan, Pakistan, Bangladeş ve Çin), LPG dolum tesis ve depoları, LNG tesis dolum ve depoları, limanlar, dünyanın hiçbir yerinde bu kadar sık olmayan ve geri kalmış ülkelere dayatılan katma değeri düşük ark ocaklı ve indüksiyon ocaklı demir çelik tesisleri, haddehaneler, ithal ve yerli hurda depoları, ithal kömür depoları, demir çelik yan sanayi işletmeleri, kimya sanayi, taş ocakları, gübre ve yem sanayi tesisleri, doğalgazlı ve ithal kömürlü termik santraller, denizde meydana gelen kaza ve ihmallerden oluşan petrol kirliliği ve hiç hak etmediği şekilde Foça sınırları içine dökülen cüruf, tufal ve baca tozlarından oluşan cüruf dağları gibi irili ufaklı 3 bin ticarethanenin bitişiğindeki Foça, son günlerde ciddi boyutta gürültü ve hava kirliliğine maruz kalmaktadır. Kümülatif etki değerlendirmesi olmadan, toplumsal maliyet göz ardı edilerek fütursuzca gelişen bir ölüm bölgesi yanında olmanın tüm olumsuzluklarını yakından hissetmektedir.

“Foça'nın ve Aliağa'nın çevre mücadelesi 1988 yılından başlayarak 30 yılı aşkın bir zamandır devam etmektedir. Türkiye'nin ilk ve en büyük eylemi olarak bilinen insan zinciri 6 Mayıs 1990 günü İzmir'den başlayıp Karşıyaka'da yoğunlaşarak Foça Gencelli'ye kadar uzanmıştı, zamanın yerel yöneticileri halkla el ele, kol kola bu önemli mücadelede yer almışlar, dönemin Yeşiller Partisi üyeleri ve her düşünceden halkın katılımı ile büyük bir tarih yazılmıştır.”



'KYME YOK SAYILIYOR!'

Bütün bu sanayi alanı ne yazık ki 3 bin yıllık KYME Antik Kentini yok sayarak yok etmektedir. Oysa onursal kazı heyeti başkanı KYME için EFES ve BERGAMA'yı geçebilecek bir antik kent olarak tanımlamıştır.





'30 YILDIR MÜCADELE DEVAM EDİYOR'

Bu olumsuz durum karşısında yıllardır Foça'da yaşayan yaşam savunucuları olarak, önemli bir mücadele örneği ile bu kötü gidişe son verilmesini, artık bölgenin yeteri kadar kirlendiğini ve kapasite artışı dahil yeni hiçbir tesise izin verilmemesini ve mevcut tesislerin de rehabilite edilmesini önerdik.

Foça'nın ve Aliğa'nın çevre mücadelesi 1988 yılından başlayarak 30 yılı aşkın bir zamandır devam etmektedir. Türkiye'nin ilk ve en büyük eylemi olarak bilinen insan zinciri 6 Mayıs 1990 günü İzmir'den başlayıp Karşıyaka'da yoğunlaşarak Foça Gencelli'ye kadar uzanmıştı, zamanın yerel yöneticileri halkla el ele kol kola bu önemli mücadelede yer almışlar, dönemin Yeşiller Partisi üyeleri ve her düşünceden halkın katılımı ile büyük bir tarih yazılmıştır. O dönemde yapılmak istenen ithal kömürlü termik santrale karşı İzmir basınının da destek vermesi ayrıca önemli bir tespittir. Bu büyük ve önemli bir mücadele olup termik santral projesi, halkın tepkisi üzerine dönemin hükümeti tarafından iptal edilmek zorunda kalmış ve 1992 yılında Danıştay kararı ile taçlandırılmıştır.

MİTINGLER YAPILDI

2000'li yılların sonlarına doğru yeniden iştahlanan sermaye termik santral konusunu yine gündeme getirmiş ve mücadele kaldığı yerden yeni yaşam savunucularının bayrağı devralması ile başlatılmıştır. Bu mücadeleye Ege'de bir çatı örgütü olan EGEÇEP (Ege Çevre ve Kültür Platformu) önemli katkılar sağlamış, yerelde de FOÇEP (Foça Çevre ve Kültür Platformu) ve Aliğa Demokrasi Platformu sahip çıkmıştır. 2010 yılında davalar açılmış Gölüzü mevkiinde cürüflara karşı basın açıklaması ile hareketlenmiş ve 2012 yılı yine bir 6 Mayıs günü Aliğa meydanında büyük bir miting gerçekleştirilmiştir.

80'İ AŞKIN OMUZDAŞ EYLEMLERİ DESTEKLEDİ

Bir yandan davalar devam ederken bir yanda da mücadele çeşitli eylem ve etkinliklerle sıkı bir şekilde sürmüştür. 15 Mayıs 2016 tarihinde 14 ülkede eş zamanlı yapılan "Kömürden Kurtul, Geleceği Kurtar" teması ile Foça Gölüzü cüruf alanı etkinliği Türkiye ekoloji mücadelesinde önemli bir çevre eylemi olarak tarihe geçmiştir ve bu vahşete son verilmesi talep edilmiştir. 80'i aşkın omuzdaşın destek verdiği eylem yerelde Foça Belediyesi ve Foça'da faaliyet gösteren FOÇEP (Foça Çevre ve Kültür Platformu) ile FOÇA FORUM önderliğinde gerçekleştirilmiştir.



“İklim krizi, yakın gelecekte tüm dünyanın önünde duran ve çözüm konusunda derhal harekete geçilmesi gereken dev bir sorundur. Sürdürülebilir kalkınma adına zenginleşmeyi öne çıkaran yaklaşımlar yerine sürdürülebilir yaşamı savunmalıyız; temiz hava, temiz su, temiz toprak para ile satın alınamaz.”

Güruf öncesi ve sonrası



TERMİK YAPMA BOŞUNA, YIKACAĞIZ BAŞINA

Son dönemlerde ise Foça sınırları içerisinde kurulmak istenen birçok enerji üretim girişimleri de açılan davalar, halkın tepkisi ve STK'lar (FOÇA FORUM, YENİFOÇA FORUM, FOÇA BARIŞ KADINLARI, FOÇEP VE FOÇA BELEDİYESİ) ile bertaraf edilmiştir. Halen faaliyette olan bir biyogaz tesisi için de tespit davası açılmış ve halen derdest durumdadır.

Yerel yöneticilerin de destek verdiği bu engellemeler çoğunlukla başarı sağlamasına karşın Foça'nın en önemli çevre sorunu olan Gölyüzü cüruf alanı konusunda her hangi bir somut girişim olmaması düşündürücüdür. Yetki sahibi yerel yönetimlerin çözüm konusunda sorunu görmezden gelmeleri kabul edilemez. Radikal bir çözüm için her türlü yetkiye sahip olmaları eylem birlikteliğinin yanı sıra çözüm odaklı harekete geçmelerini zorunlu kılmaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAMI SAVUNALIM

Sorunun genel olarak tespit edilmesi için İzmir Büyükşehir Belediyesi himayesinde kurulmuş olan komisyon 16 ay sürecek önemli bir çalışmanın içerisinde. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi, TÜBİTAK MAM yanı sıra ilgili TMMOB odaları, İzmir Tabip Odası, İzmir Barosu, ilgili idareler, meclis üyeleri ve STK temsilcisinden oluşan komisyon hava, toprak, su ve deniz suyu üzerine yoğunlaşmış bilimsel çalışmalarına devam etmektedirler. Umalım ki bu rapor sonucunda fütursuzca ve vahşice gelişen sanayi konusunda Aliağa ve Foça bölgesinde yaşanan olumsuz etkiler son bulsun.

İklim krizi yakın gelecekte tüm dünyanın önünde duran ve çözüm konusunda derhal harekete geçilmesi gereken dev bir sorundur. Sürdürülebilir kalkınma adına zenginleşmeyi öne çıkaran yaklaşımlar yerine sürdürülebilir yaşamı savunmalıyız; temiz hava, temiz su, temiz toprak para ile satın alınamaz.

İklim krizinin etkisi ile Paris İklim Anlaşması'nın TBMM'den geçirildiği şu günlerde samimiyetle mücadele etmek de gerekir. Ekoloji ve iklim krizine sürekli dikkat çeken, stratejik planda iklim değişikliğine önemli bir yer ayıran, İklim Değişikliği ve Çevre Koruma Kontrol Daire Başkanlığı ihdas eden İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı 7 Ekim 2021 günü Encümen kararı ile Gölyüzü cüruf alanını kapatarak önemli bir aşama gerçekleştirmiştir. Gerekçeli kararda bizlerin yıllardır dile getirdiği tehlikeler açıkça belirtilmiştir. Şimdi bu kararın uygulanması için aynı kararlılıkla takipçisi olacağız. Foça ormanlarının kurtarılması anlamına gelen bu kararın uygulanması İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Tunç Soyer ve yerelde Foça Belediye Başkanı Sayın Fatih Gürbüz için 'samimiyet testi' olacaktır.

GÖLYÜZÜ CÜRUF ALANI TEMİZLENMEDEN FOÇA, ALIAĞA TEMİZLENMEDEN İZMİR TEMİZLENEMEZ! Sevgi ve dostlukla güzel günlerde görüşmek üzere Foça'dan sınırsız sevgiler...

"15 Mayıs 2016 tarihinde 14 ülkede eş zamanlı yapılan 'Kömürden Kurtul, Geleceği Kurtar' teması ile Foça Gölyüzü cüruf alanı etkinliği Türkiye ekoloji mücadelesinde önemli bir çevre eylemi olarak tarihe geçmiştir ve bu vahşete son verilmesi talep edilmiştir. 80'i aşkın omuzdaşın destek verdiği eylem yerelde Foça Belediyesi ve Foça'da faaliyet gösteren FOÇEP (Foça Çevre ve Kültür Platformu) ile FOÇA FORUM önderliğinde gerçekleştirilmiştir."



Phokaia'dan Foça'ya;

*yazarların, şairlerin, ressamların,
bilim insanlarının anavatanı*

Arkeolog H. Ertan Aksoy - Arkeolog Serkan Ülbeği

Adını foklardan alan Foça'nın günümüzden 5 bin yıl kadar önce kurulduğu bilinmektedir. Foça'nın güney yamaçlarında, yakın zamanlarda yapılan arkeolojik kazılarda yerel halkın barındığı eski evler ve demirden eşya ürettikleri atölyeler gün yüzüne çıkarıldı. Oval planlı bu evler, Orta Tunç Çağı'nda yerel halkın yaşam alanları olmuştu. Demir Çağı'nın (MÖ 1200) başında Kıta Yunanistan'dan önce Aioller daha sonraları lonlar geldiler Foça'yı yurt edinmeye. "lonlar yüzünde bildiğimiz en güzel gökyüzü ve ikliminde kurdular ülkelerini" demişti tarihin babası Herodotos. Herodotos'a hakkını verdi Phokaialılar; çünkü bu coğrafyaya yakışan en güzel eserlerle süslediler foklar ülkesi olan güzel Foça'yı.

HER KENTTE ÖZGÜR DÜŞÜNCEYİ YARATTILAR

Yarımadanın en güzel yerine baş tanrıçaları Athena için tapınak yaptılar. Kutsal saydıkları Griffon ve At heykelleriyle süslediler tapınaklarını. Anadolu'nun tanrı kadını Kybele için çok sayıda kutsal alan oluşturdular kenti çevreleyen bakir tepelerde ve inci gibi adalarda. Athena Tapınağı'nın bulunduğu yarımadayı da içine alan 5 kilometre uzunluğunda surla çevirdiler vatan topraklarını. Kent duvarların uzunluğu ve özgün taş işçiliği Phokaia'nın o dönemlerde dünyanın en görkemli ülkesi olduğunun göstergesidir. Bir denizci kentiydi Phokaia. Bugünlerde de olduğu gibi 2 bin 600 yıl önce de iki limanı vardı. Deniz taşımacılığında ileriydiler diğer ülkelere göre. Meşhur elli kürekl gemi-

leriyle açıldılar dünyaya. Öncelikle Doğu dünyasını tanımaya başladılar. Mısır ve Mezopotamya uygarlıklarını örnek aldılar. Farklı uygarlıklardan edindiği bilgileri gemileriyle taşıdılar tüm dünyaya. Gittikleri her kentte özgür düşünce ortamını yarattılar. Ticaret alanındaki bu etkileşim, ekonomiyi yani zenginliği oluşturdu. Arkaik dönemde dünyanın en değerli parası olan elektron sikkeyi basan kentti. Ekonomi alanındaki bu başarı da bilimsel düşünceyi doğurdu. Doğu ile Batı arasında bilim, sanat ve felsefenin en önemli taşıyıcıları oldular. Kültür, sanat gelişti böylece. İÖ 7. yüzyılda altın çağını yaşadılar. Anadolu'dan tutun Mısır, İtalya, Fransa ve İspanya'da çok sayıda şehrin kurucuları oldular. Modern Batı medeniyetinin temellerini attılar kurdukları kentler sayesinde. Büyük İskender dönemine tarihlenen Anadolu'daki en eski taş tiyatrunun da (İÖ 340-330 yılları) Foça'da bulunması rastlantı değildir. Kültüre, sanata verdiği en büyük göstergedir Phokaialıların bize bıraktığı bu eserler.

PERS İSTİLASIYLA KARANLIĞI YAŞADILAR

İÖ 546 yılında Pers istilasına uğrayan Phokaia 150 yıl kadar karanlık bir dönem yaşamıştır. Kentte hiçbir üretim ve imar faaliyetinde bulunmamışlardır. Perslerden kente kalan yalnızca anitsal bir mezar yapısıdır. Bu yapı da Anadolu'daki tek Pers etkili mezar anıtıdır. Roma döneminde kent merkezine Tapınak, Agora, Stoa, Gymanisum, Hamam gibi birçok kamusal ve dini yapılar inşa edildi. Bu dönemde dünyanın en önemli seramik üretim merkezi haline geldi.



Pers mezarlığı

“İonlar yeryüzünde bildiğimiz en güzel gökyüzü ve ikliminde kurdular ülkelerini” demişti tarihin babası Herodotos. Herodotos’a hakkını verdi Phokaialılar; çünkü bu coğrafyaya yakışan en güzel eserlerle süslediler foklar ülkesi olan güzel Foça’yu.



Arkeolog H. Ertan Aksoy

Ürettikleri seramik mutfak kaplarını dünyanın birçok ülkesine ihraç ettiler. Günümüzde yapılan arkeolojik kazılar sonucunda Avrupa, Asya ve Afrika kıtasında Phokaia'nın kırmızı astarlı seramikleri ele geçer. İngiltere’de Kral Arthur’un sarayında yapılan kazılarda Phokaia üretimi kaliteli cam ve seramik eserler bulunmuştur.

YEL DEĞİRMENLERİ İHRACATIN KANITI

Romalılardan sonra Bizanslılar, Cenevizliler ve Osmanlılar hâkim oldular Foça’ya. Bizans döneminde de çok sayıda dini yapı inşa edilmiş ve önemli bir piskoposluk merkezi olmuştur. Dünya ticaretine hâkim olan Cenevizliler, Foça’da bulunan özellikle şap madeni-nin üretimi ve ihracatını yaptılar. Şap madeni dericilik, tekstil ve tıp alanında vazgeçilmez bir üründü. Bu sayede Ceneviz ticaret kolonisi ekonomik anlamda büyük kazançlar elde etti. Bu gelirlerle yeni kaleler inşa edip var olan surları da restore ettiler. Cenevizliler Anadolu’nun ve Foça’nın değerli ürünlerini vergi ödmeden Akdeniz, Karadeniz ve Avrupa’nın birçok ülkesine satıyorlardı. 24 Aralık 1455’te Fatih Sultan Mehmet Cenevizlilerin üzerine yürüyerek kentin hâkimiyetini ele geçirdi ve vergiye bağlayarak önemli bir gelir sağladı. Osmanlı döneminde saraya bağlanan Foça’dan İstanbul’a badem, üzüm ve üzüm ürünleriyle birlikte hububat gönderiliyordu. Osmanlı Devleti’nin yetkili ve tek değirmen taşı üreticisi Foça’ydı. Bu üretim 1950 yıllarına kadar devam ettirilmiş olup halen yaşayan taş ustaları vardır. Foça’da bulunan tarihi yel değirmenlerinin sayısal çokluğu da Batı Anadolu’nun verimli topraklarında yetişen tahıl ürünlerinin son ticari kapısı olan Foça’dan Avrupa’ya ve Anadolu’nun farklı bölgelerine ihraç olduğunu kanıtlamaktadır.

Sonuç olarak Herodotos’un sözünü etmiş olduğu gibi kent kapısından içeri girer her ziyaretçi. Phokaianın ihtişamlı yapıları ve muhteşem doğasından övgüyle bahsettiler dünyanın en önemli antik çağ gezginleri, yazarları. Herodotos, Strabon, Pausanias, Plinius, Bizanslı Dukas, Evliya Çelebi... Odysseia ve İlyada’nın yaratıcısı Homeros’un efsanelerinde geçen Siren Kayalıkları, Foça’nın mavi berrak bereketli denizinde halen foklara yuvalık yapar. Ateşler içinde yanarken bile Athena Tapınağı güzeldir diyen Pausanias... Savaş sırasında tahrip olan surları onaran Foçalılardan söz eden Evliya Çelebi... Antik Çağ’da olduğu gibi yazarların, şairlerin, ressamın, bilim insanlarının ana-vatanıdır Foça.

Yavaşlama ile animsama, hız ile unutmama arasında gizli bir ilişki vardır



Hakan Barçın

Foça Belediyesi Meclis Üyesi



Foça Belediyesi'nin 2019 Haziran ayında başladığı İtalya merkezli Uluslararası Cittaslow Birliği'ne katılma çalışmaları kapsamında; üyelik değerlendirme kriterleriyle ilgili olarak hazırlanan Başvuru Dosyası, 2020 Aralık ayında Foça Belediye Başkanı Fatih Gürbüz tarafından imzalanarak Cittaslow Türkiye Koordinatörü Bülent Köstem'e teslim edildi.

Uluslararası Cittaslow Birliği'nin, kentlerin yaptığı çalışmaların puanlanması amacıyla oluşturduğu, "Çevre Politikaları", "Altyapı Politikaları", "Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları", "Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatçılara Dair Politikalar", "Misafirperverlik", "Farkındalık ve Eğitim için Planlar", "Sosyal Uyum ve Ortaklıklar" olmak üzere 7 ana başlık altında toplam 72 değerlendirme kriteri bulunuyor.

İzmir Büyükşehir Belediye

Başkanı ve Cittaslow Genel Başkan Yardımcısı Tunç Soyer'e Foça Belediye Başkanı Fatih Gürbüz tarafından 3 Aralık 2019 tarihinde teslim edilen Başvuru Mektubu sonrasında söz konusu kriterlere ilişkin olarak başlatılan çalışma, Kovid-19 salgını ve İzmir Depremi gibi ağır şartlar altında yürütüldü.

Cittaslow kriterlerine yanıtlar; Foça Belediyesi ve belediye dışındaki 20'ye yakın kamu ve özel kurum ve kuruluştan yazışma, telefon ve/veya yüz yüze görüşmelerle alınan istatistikler, kamu ve sivil toplum kuruluşlarının katıldığı çalıştay, eğitim programları, sosyal dayanışma verileri, tarım uygulamaları, laboratuvar analiz sonuçları gibi bilgilere göre oluşturuldu. Dosya hakkında Türkiye Teknik Koordinatörlüğü ile görüşmeler pandemi kısıtlamaları nedeniyle internet üzerinden gerçekleştirildi.

Dosyanın teslimi ve incelemesini takiben, Cittaslow Türkiye Teknik Koordinatörü Bülent Köstem, 2021 Haziran ayında 'sakin şehir' başvurusunda bulunan Foça'yı ziyaret etti ve Cittaslow kriterlerine uyum değerlendirmesi ve puanlaması açısından Foça merkez ve mahallelerinde incelemelerde bulundu. Geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilen İzmir Kültür Zirvesi'ne katılan Cittaslow yetkililerinden Foça'nın bir iki aya kadar üyeliğini tescil edecekleri öğrenildi. Foça Belediyesi Meclis kararı ile sakin şehir başvuru koordinatörlüğünü Meclis Üyesi olarak ben yürütüyorum.

Şunu çok iyi biliyoruz ki İzmir, var olduğundan beridir, diğer kentler açısından önemli ve etkili bir kent olmuştur. Bunu yüzyıllar önce Antik Foça'da, Phokaialılarda da görüyoruz. Phokaia tüm Akdeniz çanağında kurduğu kolonilerle bize su kültürünün sunduğu çeşitliliği miras bırakmıştır. Foça'mız; insanıyla, doğasıyla bu mirası hak ediyor. Zaten bizim geleneğimizde olan bu çok kültürlülüğü; dünyada 31 ülke, 278 kent, ülkemizde 18 kent ile birlikte Cittaslow Uluslararası Belediyeler Birliği'ne katılarak geliştireceğiz.

'AMAÇ YERELİ KORUMAK'

Amacımız; Yeni Foça, Bağarası, Yeni Bağarası, Gerenköy, Kocamehmetler, Yeniköy, Ilıpınar, Kozbeyli'mizle yereli, doğal, doğayı koruyarak; yerel tarihi, yerel kültürü öne çıkararak, bilimi sanatı kullanarak sakin yaşanabilir yüksek kalitede bir kent yaratmak. Tüm bunların sonunda üreticimizin, esnafımızın ve tüm halkımızın yüzünü güldürmek. Bütün bunları kendi olanaklarımızla gerçekleştirebilmek de elbette mümkün. Ancak, uluslararası bir birliğe üye olmak ve tecrübeleden yararlanmak; bütün bu hedeflere ulaşmamızı kolaylaştıracak ve bize destek olacak. Ayrıca uluslararası bir ağa dâhil olarak Foça'nın adının yurtdışında da duyulmasını sağlayacak. Bu nedenlerle bu güç birliğine dâhil olmak için Cittaslow'a üye olmak istiyoruz.

'20 YILLIK BİRİKİM VAR'

Önümüzde çok güzel örnekler var, 20 yıllık ciddi bir birikim var. Yani yol gösterici iyi bir rehber var. Bu itibarlı kuruluşun şimdiden öngöremediğimiz sayısız yararları olacağını düşünüyorum. Bu yolda en büyük destekçimiz Cittaslow Türkiye'nin Koordinatörü Tunç Soyer Başkanımıza çok güveniyoruz. Her zaman yanımızda olacağını biliyoruz. Foça için doğruya, güzele; çok çalışarak birlikte ulaşacağız. Foça'mızın sakin şehir yolu açık olsun.

(Başlık Milan Kundera'dan alıntılanmıştır)



Fransa'dan Foça'ya

uzanan

Marsilya Horozu

Gal horozu sembolünün tüm Fransa'ya yayılması 1789 yılındaki Fransız İhtilali'nden sonra oldu. İhtilal sırasında Marsilya'da yaşayan Foçalılar, ellerinde, üzerinde horoz resmi bulunan bayraklar taşıyarak marşlar söylemişler. Bu sırada, bayrakların üzerindeki horoz sembollerini çok beğenen ihtilalciler, bunu kendilerine de sembol olarak seçmişler. Eski Foçalılar için diriliş, uyanış, güç ve yayılma anlamına gelen horoz sembolü, böylece Fransa'nın da simgesi haline gelmiş.



Fransa'nın sembolü olan 'Horoz', Foça'dan gitme bunu biliyor muydunuz?

Yüzlerce yıl önce Phokaialılar, yani Foça'nın eski sakinleri; tahtadan horoz heykellerini meclislerine, tapınaklarına ve gemilerinin burunlarına koyarlarmış. Phokaialıların sembolü horozmuş. Diriliğin ve erken uyanışın sembolü horoz!

FRANSA'NIN DA SİMGESİ

MÖ.6. yüzyılın ilk yarısı, Perslerin önlenemez yayılışına tanık olmuştu. Önünde hiçbir ordunun dayanamadığı Pers orduları Phokaia'yı kuşattılar. Kent daha önceden 18-20 metrelik surlarla çevrilmişti ama hiçbir sur Persleri durduracak kadar güçlü değildi. Savaşan Phokaialılar daha fazla direnç gösteremeyeceklerini anlayınca teslim olmak için Pers kralından bir gece süre istediler. Pers Kralı Harpagos bunu kabul etti, gece bitip sabah olduğunda ses soluk yoktu. Persler kente girdiklerinde bir uyuz köpekten başka tek canlı bulamadılar. Köle olmaktansa yurtsuz kalmayı seçen Phokaialılar kentin altındaki tünellerden değerli eşyalarını da gemilere yükleyip çoktan denize açılmışlardı. Bu yolculuktan ayrılan bir grup, Fransa sahilleri olan Marsilya'ya ulaşmışlardı. Kürekli gemilerle yapılan bu yolculukta her geminin önünde horoz sembolü bulunmaktaydı. Yaman denizciler olan Phokaialılar, 50 kürekli 500 yolcu alabilen bu gemilerle birçok yerlere ulaşip liman kentleri ve yerleşim birimleri kurmuşlardır. Bugünkü Marsilya, Phokaialılar tarafından kurulmuştur. Marsilya limanında, "Oturduğunuz bu şehir ve liman M.Ö. 600 yılında Phokaialılar tarafından kurulmuştur" diye bir tabela yer almaktadır. Horoz sembolü de bu şekilde Foça'dan Fransa'ya taşınmış olmuş. Hızlı gemileri ile limandan limana koşup duran Phokaialılar kültürü de taşımışlar. Fransa'ya alfabeği götür-

Kurtuluş Savaşı sonrasında Foça'dan ayrılmak zorunda kalan Rumlar, biri Selanik'te Nea Phokea- Yeni Foça, diğeri de Atina'nın güneyinde Palea Phokea- Eski Foça olarak adlandırdıkları iki yerleşim oluşturmuşlardır. Yunanistan'daki Foçalılarla Türkiye'dekiler arasında dostluk ilişkileri; Kurtuluş Savaşı öncesinde olduğu gibi şu an halen sürüyor.

müşler, Akdeniz'in birçok kıyısına zeytinciliği yaymışlar. Zengin bir kent olmuşlar, paraları her yerde geçerli ve değerli olmuş. Bugünkü Lâpseki ve Samsun, Akdeniz'de koloniler, Güney İtalya'da Velia, Korsika'da Alalia, İspanya'da Ampuria, Mısır'da Naukratis. Kurtuluş Savaşı sonrasında Foça'dan ayrılmak zorunda kalan Rumlar, biri Selanik'te Nea Phokea- Yeni Foça, diğeri de Atina'nın güneyinde Palea Phokea- Eski Foça olarak adlandırdıkları iki yerleşim oluşturmuşlardır. Yunanistan'daki Foçalılarla Türkiye'dekiler arasında dostluk ilişkileri; Kurtuluş Savaşı öncesinde olduğu gibi şu an halen sürüyor. Gal horozu sembolünün tüm Fransa'ya yayılması ise 1789 yılındaki Fransız İhtilali'nden sonra oldu. İhtilal sırasında Marsilya'da yaşayan Foçalılar, ellerinde, üzerinde horoz resmi bulunan bayraklar taşıyarak marşlar söylemişler. Bu sırada, bayrakların üzerindeki horoz sembollerini çok beğenen ihtilalciler, bunu kendilerine de sembol olarak seçmişler. Eski Foçalılar için diriliş, uyanış, güç ve yayılma anlamına gelen horoz sembolü, böylece Fransa'nın da simgesi haline gelmiş.

FOÇA ALTIN HOROZ

1966'lı yıllarda Marsilyalılar buna bir nazire yapmışlar. Foça'da ülkemizin doğayla uyumlu turistik tesislerinin ilk güzel örneği Fransız Tatil Köyü'nü kurmuşlar. Horoz kısmına geri dönecek olursak, yaklaşık 10 yıl öncesine kadar ahşaptan bir horoz heykeli Foça meydanında bulunurken Foça Belediyesi tarafından bir açıklama getirilmeden kaldırılmış ve şimdilerde Foça belediyesinin girişinde sergilenmektedir. Foça'da bugün de bir yerlerde bir altın horoz olduğuna inanılıyor. Bir sürü insan yıllardır altın horozu arayıp duruyor, fırsat bulurlarsa da sağı solu kazıyorlar. Aslında Foça'nın kendisi altın horoz. Foçalılar kentlerini şimdilerde nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan sevimli Akdeniz fokları ile simgeleştiriyorlar ama eski Foçalıların simgesi horozdu.

*Anadolu'nun
ilk tiyatrosu*

günyüzüne çıkılmayı bekliyor

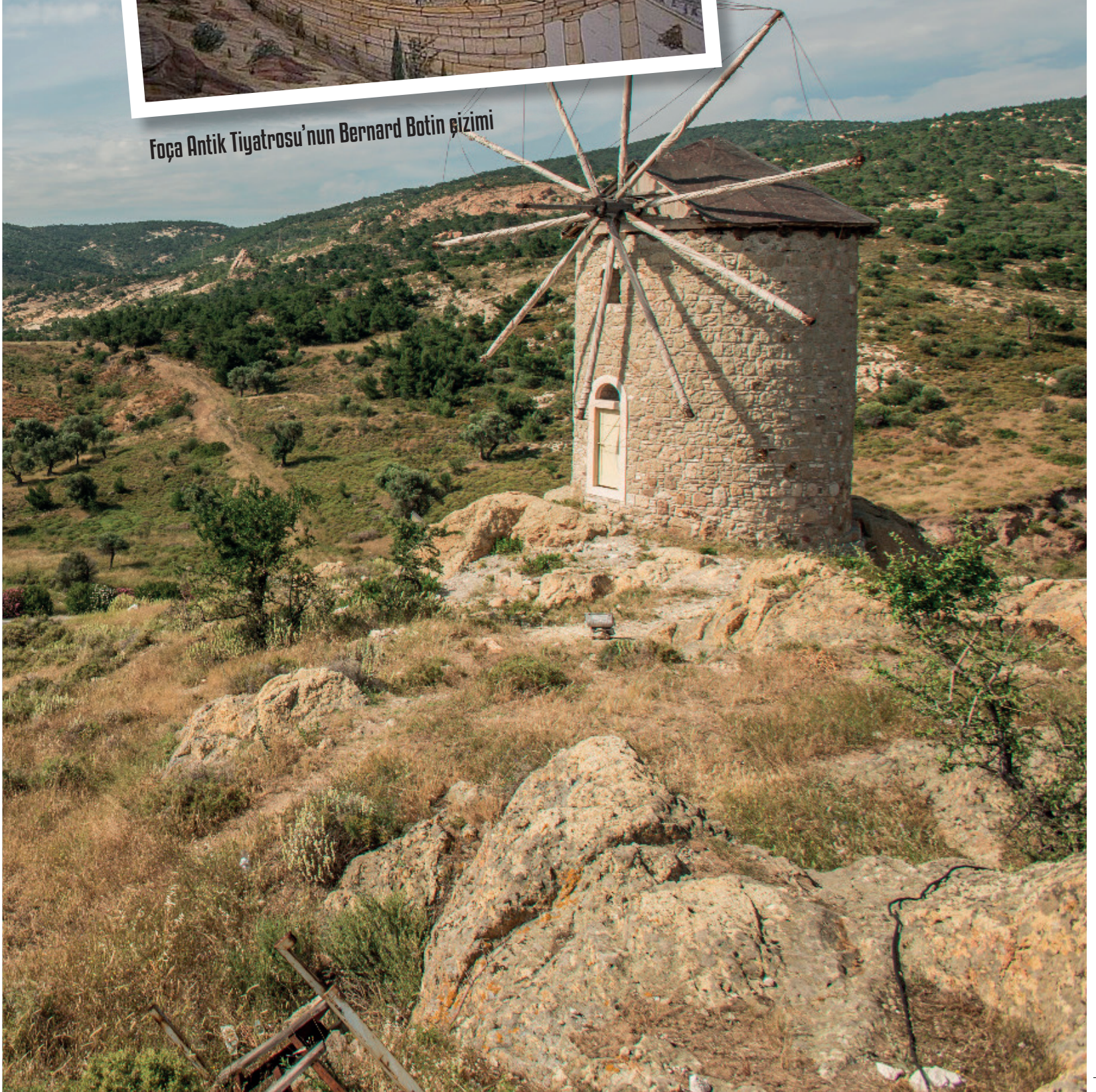
Recep Bozkurt- Eğitimiçi ve Yazar





Foça Antik Tiyatrosu'nun Bernard Botin çizimi

En yaygın tanımla-
nımıyla tiyatro;
konuşma ve eyle-
me dayanan bir gösteri sanatı-
dır... İnsanlık 2 bin yıldan bu yana
bu sanat dalını yaşamlarının ayrı-
rılmaz bir parçası olarak görmüş;
halkın eğitilmesinde, bilgilen-
dirilmesinde, eğlencesinde çok
önemli sosyal ve kültürel işlev-
ler yüklemiştir.



Tiyatro, aynı zamanda kent kültürüne erişmiş yerleşik toplumların gelişmişlik düzeyinin en önemli bir göstergesidir. Özellikle Antik Dönem’de kentlerin önce planı yapılır, sonra inşasına başlanırdı. Ve bu planlama sırasında tiyatro öncelikli olarak yerini alıyordu. EĞER BİR YERLEŞİM ALANINDA TİYATRO YOKSA ORASI KENT OLARAK KABUL GÖRMÜYORDU...

Peki, daha baştan itibaren neden bu insanlar tiyatroya ihtiyaç duymuşlardır?

Çünkü bu sanat dalını, toplumları için en önemli eğitim araçlarından biri olarak görmüşlerdir. İlkçağ’da okuma yazmanın yok denecek kadar az olduğunu düşünürsek, tiyatronun izleyiciye görsel ve işitsel yoldan neler kazandıracağını tahmin etmek kolaydır.

Tiyatro sadece oyunlar için kullanılmıyordu; toplantı, duyuru, kutlama, şenlik gibi çok çeşitli etkinliklerin yapıldığı alanlar olarak büyük kitlelerin bulunduğu yerlerdi. Bugün televizyonların, gazetelerin, stadyumların yapmış olduğu görevi tiyatrolar yapıyordu. Kısacası, tiyatrolar kentin kalbiydi...

Ne sevindiricidir ki bunlardan ilki güzel ilçemiz Foça’da yapılmıştır. İzmir yolu ile gelirken kente girmeden başınızı sola çevirirseniz Değirmenlitepe’yi göreceksiniz; yıkık dökük yel değirmenleriyle birlikte. İşte bu tepenin Ege’nin mavi sularına bakan yamaçlarında ‘Tufa’ taşından tam 3 bin 500 kişilik bir tiyatro yapmıştı Phokaiiallar!

Bu tiyatro, Aolis (Aiolis) Bölgesi’nin en büyük tiyatrolarından biriydi... (Aiolis Bölgesi’nin hudutlarını da kabaca çizeyim; İzmir Körfezi’nden Edremit Körfezi’ne kadar olan kıyı bölgesi)

İlk tiyatrolar Batı Anadolu’nun liman kentlerinde kurulmuştur. Sayıları, küçük büyük 100’ü aşkın ve Anadolu’yu bir tiyatro cennetine dönüştüren bu yapıların üstünde yaşadığımız coğrafyanın bize nasıl zengin bir kültür mirası bıraktığının farkında mıyız?

Bunun değerini ve önemini bir düşünelim derim!

Yeri gelmişken hemen şunu da ekleyeyim: Bugün biz bu tiyatroların onarımlarına, toprak altından çıkarılmalarına bile maliyetlerinin çok yüksek olması gerekçesiyle yeterli para ayıramazken onlar, daha o zamanlar çok büyük paralar harcayarak kentleri için tiyatrolar kuruyorlardı.

M.Ö. 340-330 yıllarına tarihlenen Foça Antik Tiyatrosu’nun varlığını bulgularla kanıtlamaya çalışan ilk kişi Fransız arkeolog Felix Sartiaux’dur. 1914 yılında Değirmenlitepe’nin Kuzeybatı yamaçlarında yaptığı sondaj çalışmalarında ilk bulgulara rastlamışsa da o günlerdeki koşullara göre kesin bir sonuca ulaşamamıştır.

Bu alanda yapılan ikinci çalışma 1991 yılında Prof. Dr. Ömer Özyiğit’in kazılarıdır. Ne acıdır ki bu çalışmalar da kaynak yetersizliği nedeniyle durdurulmuştur. Yine o yıllarda Phokai Tiyatrosu için Japonlar da kazı girişimlerinde bulunmuş ama yerel yönetimin ilgisizliği-duyarsızlığı nedeniyle sonuç alınamamıştır.

Oysa bu tiyatro bütün görkemiyle günışığına çıkarılıp asıl işlevine kazandırılabilmiş olsaydı; başta Foça olmak üzere ülkemiz neler kazanırdı neler!

Foça Antik Tiyatrosu, Değirmenlitepe’nin çıplak yamaçlarında ve toprak altında yatıp duruyor! Daha fazla zaman yitirmeden günyüzüne çıkıp eski görkemli işlevine kavuşmasını bekliyor! Tarihi ve tarihi eserleri sevenlerin, Foça’nın geleceğini turizmde görenlerin hüznü gözleri ise Değirmenlitepe’nin yamaçlarından ayrılmıyor; Anadolu’nun bu ilk tiyatrosunu arıyor!



Recep Bozkurt

Değirmenlitepe'nin yamaçlarında ve toprak altında bulunan Foça Antik Tiyatrosu'nun, bugün, bu alanda varlığını gösteren tabeladan başka bir şey yok!..
Fotoğraf: Seyfi Gül

Tiyatro sadece oyunlar için kullanılmıyordu; toplantı, duyuru, kutlama, şenlik gibi çok çeşitli etkinliklerin yapıldığı alanlar olarak büyük kitlelerin buluştuğu yerlerdi. Bugün televizyonların, gazetelerin, stadyumların yapmış olduğu görevi tiyatrolar yapıyordu. Kısacası, tiyatrolar kentin kalbiydi...

Değirmenlitepe'nin yamaçlarında 2400 yıl kadar önce tam burada yapılandırılan Phokai Tiyatrosu, Foça Körfezi'nin de en güzel görüldüğü yerlerden biridir. Buradan güneşin batışının Ege'nin mavi sularını mor renge dönüştürmesini izlemek ömre bedeldir...
Fotoğraf: Seyfi Gül



Güzel Anadolumuzun görkemli miraslarından olan Foça Antik Tiyatrosu, Değirmenlitepe'nin çıplak yamaçlarında ve toprak altında yatıp duruyor!

Daha fazla zaman yitirmeden günyüzüne çıkıp eski görkemli işlevine kavuşmasını bekliyor!

Tarihi ve tarihi eserleri sevenlerin; Foça'nın geleceğini turizmde görenlerin hüzünlü gözleri ise

Değirmenlitepe'nin yamaçlarından ayrılmıyor; Anadolu'nun bu ilk tiyatrosunu arıyor!

Çünkü tiyatrodaki büyük tiyatro adamı Muhsin Ertuğrul'un söylediği gibi: "Ahlakın, ruhun, sanatın eğitimiyle insanoğlu asilleşir; hayatı zenginleşir; uygarlık düzeyi gelişir..."

Tarihin babası HERODOTOS da **"Foça, bizim yeryüzünde bil-**

diğimiz en güzel gökyüzü altında ve en güzel iklimde kurulmuş bir kenttir..." diyor...

Evet, Tanrı buralarını övmüş, yaratmış; dokumuş, döşemiş!

Bu güzelliklere, bu coğrafyada bizden önce yaşayanların bıraktıkları tarihi ve kültürel mirasa bizlerin de aklı, yüreği, eli –daha fazla zaman yitirmeden- değsin artık!

Orta Çağ'da

Foça Moru

*Foça deyince akla
mor gelmeli*

Sebahattin Karaca

*Turizmci ve Yerel Tarih
Araştirmacısı*

sebahattinkaraca35@hotmail.com

www.sebahattinkaraca.com



Her çağda adı morla anılmış Foça'nın bundan böyle de daha sık mor renkle anılması için her alanda kullanımını teşvik etmek, yaygınlaştırmak, yetkili yetkisiz herkesin görevi olmalıdır. Foça'nın tarihten gelen 'mor' rengine sahip çıkmak ve mor renkle anılmasını sağlamak aynı zamanda 'kentimizin renk kimliğini' yaratmak demektir.

Foça şapı ile sabitlenmiş mor renkli dokumalar, kumaşlar, hediyeelik lüks şapkalar, mendiller, şallar hiçbir şeyden olumsuz etkilenmediğinden ve parlaklığını da koruduğundan Belçika'nın bir zamanlar liman ve sanayi kenti olan Brugge'da ve Londra'da "Foça Moru" olarak ün salmıştı. Meşhurdu ve pahalıydı.

Orta Çağ'a geldiğinde mor ile boyanmış kumaş, dokuma, başörtüsü, mendil ve daha başka her türden lüks giysiler renk sabitleyici olan şap ile buluştu. Yunanistan'da, Suriye'de, Mısır'da üretilen şap ile renk sabitlemeleri yapılıyordu. Fakat buralarda üretilen şap ile yapılan renk sabitlemeleri hiçbir zaman Foça şapı ile yapılanların ayarında olamıyordu. Özellikle mor renkli kumaşlar giysiler, şallar, mendiller güneşten çabuk soluyor, yıkamalarda renk atıyor, parlaklığını da kısa sürede kaybediyordu.

Antik Çağ'da mor boya, deniz salyangozlarının salgıladığı bir sı-

vidan, hatta yüzlerce salyangozdan yalnızca bir damla elde edilirdi. Antik Çağ'da mor renk, nadir bulunması ve yüksek fiyatı nedeniyle krallığın, gücün, zenginliğin simgesi olmuştu. Romalılar döneminde morun en zarif tonlarında boyanmış kıyafetleri imparatorlar, krallar ve onlara yakın olanlar giyerdi. Mor giymeye cüret eden 'halktan' kişiler, imparator fermaniyla vatan haini sayılıyordu.

Sanayi devrimi ile birlikte özellikle XII. yüzyıldan sonra şap, dünyanın en önemli madeni olma özelliğini kazanmıştır. Akdeniz'de süren savaşlar ve çekişmeler sırasında az üretildiği zamanlarda altın kadar kıymetli olmuştur.

şap, Orta Çağ'da hafif ilaçlar yapımında, yün ve pamuk dokumacılığında, dikiş ipliği üretiminde, deri imalatında, tabaklamada, kâğıt yapımında ve kumaşlarda da renk sabitleyici olarak kullanıldığından sanayi için önemli bir ham maddedir. Son dönemde konserve ve turşu yapımında da kullanılmaya başlanmıştır.

Ortaçağ'da Foça şapı dünyanın en iyi şapıydı; hatta o zamanda altından daha kıymetliydi. Özellikle kumaşlarda renk sabitleyici olarak kullanılan şapın uğruna Venedik ve Cenevizliler başta olmak üzere çeşitli İtalyan şehir devletleri ile Akdeniz korsanları kıyasıya savaşmıştır. Yine şap için Yeni Foça'da Mahonalar dünyadaki ilk mafya hareketinin temellerini atmışlardır. Vatikan da Osmanlılara şap üzerinden yaptırımlar uygulamıştır. Bu konuları en azından başlıklar halinde aktarmadan Foça Moru'na geçmek pek doğru olmaz.





ŞAP NEDİR, NERELERDE BULUNUR, NASIL YAPILIR, HANGİ ALANLARDA KULLANILIR?

Doğada şap taş olarak, bazen de kaya tuzu görünümünde bulunur. Yunanistan, Ürdün, Mısır, Suriye’de bulunan şap maden yataklarından yüzyıllardır şap üretilir. Bizde ise Şebinkarahisar ve Kütahya’nın yanı sıra Foça’da şap madenleri bulunmaktadır.

Şap, doğada bulunan şap taşların eritilmesi ve işlenmesinden sonra elde edilen saf kalium-alüminyum sülfattır. Bir nevi tuzdur. Şap üretimi uzun soluklu zor bir süreçtir. Ocaklardan çıkarılan taşlar, yüksek dereceli ateşte, toprak fırınlarda eritilir. Kanallardan geçirilerek, taştan yapılmış havuzlara aktarılır.

Kanallardan akıtıldığı sırada soğuk su karıştırılır. Havuzlarda buharlaşmaya bırakılır.

Buharlaşma tamamlandıktan sonra, geriye kalan pelteleşmiş madde; ılık su ilavesi ile kalium-alüminyum sülfat olur. Bu malzeme kristalleşinceye kadar bir daha kaynatılır ve sonra şapa dönüştürülür.





Şap, Orta Çağ'da hafif ilaçlar yapımında, yün ve pamuk dokumacılığında, dikiş ipliği üretiminde, deri imalatında, tabaklamada, kâğıt yapımında ve kumaşlarda da renk sabitleyici olarak kullanıldığından sanayi için önemli bir ham maddedir. Son dönemde konserve ve turşu yapımında da kullanılmaya başlanmıştır.

Sanayi devrimi ile birlikte özellikle XII. yüzyıldan sonra şap, dünyanın en önemli madeni olma özelliğini kazanmıştır. Akdeniz'de süren savaşlar ve çekişmeler sırasında az üretildiği zamanlarda altın kadar kıymetli olmuştur. Bugün hâlâ koku giderici özelliğinden dolayı deodorantlarda, tıraş kesiklerinde kantaşı ve bazı damar rahatsızlıklarında ise ilaç katkı maddesi olarak kullanılır. Diş macununun katkı maddesidir. Ağız yaralarına ve sivilcelere karşı iyi geldiği de söylenir. Bit ve haşere mücadelesinde etkin ham maddedir. Göz apselerinde, su damıtmasında kullanılır. Ancak çok tüketildiği zamanlarda damarları büzücü özelliğinden ötürü bazı erkeklerde ereksiyon sorunu doğurduğu söylenir.

ANTİK DÖNEMDE MOR RENK

Mor ve kızılımsı renklerin meşhur Foça Şapı ile sabitleştirilmesinden asırlar önce mor renk dünyada vardı. Nadir bulunduğu için diğer renklere göre aşırı pahalıydı.

Sur, günümüzde Lübnan olarak bilinen eski Fenike'nin bir liman kentiydi. Mor ya da erguvan renkli kumaş ticaretiyle ünlüydü. Roma İmparatorluğu'nda Sur kentiyile bağlantısı nedeniyle bu canlı renk "Sur Firfiri" olarak bilinirdi.

Antik Çağ'da mor boya, deniz salyangozlarının salgıladığı bir sıvıdan, hatta yüzlerce salyangozdan yalnızca bir damla elde edilirdi. Bu amaçla Surlular, Akdeniz sahilleri boyunca sık sık görülen brandaris ve trunculus cinsi dikenli salyangozları kullanırlardı. Salyangozların toplandığı bölgeye göre, morun farklı tonları elde edilebiliyordu. Antik Çağ'da mor renk, nadir bulunması ve yüksek fiyatı nedeniyle krallığın, gücün, zenginliğin simgesi olmuştu. Romalılar döneminde morun en zarif tonlarında boyanmış kıyafetleri İmparatorlar, krallar ve onlara yakın olanlar giyerdi. Mor giymeye cüret eden "halktan" kişiler, imparator fermanıyla vatan haini sayılıyordu. (2019 Watch Tower Bible and Tract Society of PA alıntısıdır)

Lady Diana mor rengi çok sık tercih ediyordu

Antik Çağ'da mor boya, deniz salyangozlarının salgıladığı bir sıvıdan, hatta yüzlerce salyangozdan yalnızca bir damla elde edilirdi.

ANTİK ÇAĞ'DA PHOKAIA MORU

Antik Çağ'da M.Ö. XI. yüzyılda Midilli Adası'nda (Lesvos) yaşamış dönemin büyük şairlerinden biri olan Sappho, bir şiirinde; Mnasis isminde bir kadının kendisine, Phokaia'dan (Foça) mor renkli ve bol kokulandırılmış bir mendil gönderdiğinden bahsetmesi üzerine pek çok tarih yazarının Foça'da da mor rengin kumaşlarda ve lüks malalarda kullandığından söz eder.

Buna karşın Prof. Dr. Reinhold Schiffer'in (Ruhr Üniversitesi/Almanya) yazdığına göre; (Çevirmen Christine Çokay) o dönemde mor boyanın elde edildiği Murex Salyangozu'nun (kabuğunun) Foça denizlerinde varlığından bahsedilen hiçbir tarihi kaynak yoktur. "Ancak Foça'nın yaklaşık 40 kilometre kuzeyinde sahilde kurulmuş antik kent Gryneion'da deniz kabuğu tarlalarının varlığı bilinir" der ve mor boyanın ya da mor giysilerin, mendil veya baş örtülerinin Lidya'nın başşehri Antik kent Sardes'den gelmiş olabileceğinin altını çiziyor.

ORTA ÇAĞ'DA FOÇA MORU

Orta Çağ'a gelindiğinde mor ile boyanmış kumaş, dokuma, başörtüsü, mendil ve daha başka her türden lüks giysiler renk sabitleyici olan şap ile buluştu.

Yunanistan'da, Suriye'de, Mısır'da üretilen şap ile renk sabitlemeleri yapılıyordu. Fakat buralarda üretilen şap ile yapılan renk sabitlemeleri hiçbir zaman Foça şapı ile yapılanların yanında olamıyordu. Özellikle mor renkli kumaşlar giysiler, şallar, mendiller güneşten çabuk soluyor, yıkamalarda renk atıyor, parlaklığını da kısa sürede kaybediyordu.

Oysa Yeni Foça'da 1275'ten başlayarak Cenevizli Zacaria kardeşlerin ürettiği şap ile sabitlenen hiçbir renk diğerleri gibi çabuk solmuyor, yıkamalarda rengini atmıyor en önemlisi parlaklığını kaybetmiyordu.

Yeni Foça Şaphane dağından çıkartılan ve diğerlerine göre çok daha kaliteli olan Foça Şapı ile sabitlenerek elde edilen her şey kalitede fark atıyordu. Bu fark özellikle mor renkte kendini daha iyi ortaya koyuyordu. Foça Şapı ile sabitlenmiş mor renkli dokumalar, kumaşlar, hediyelik lüks şapkalar, mendiller, şallar hiçbir şeyden olumsuz etkilenmediğinden ve parlaklığını da koruduğundan Belçika'nın bir zamanlar liman ve sanayi kenti olan Brugge'da ve Londra'da "Foça Moru" olarak ün salmıştı. Meşhurdu ve pahalıydı.

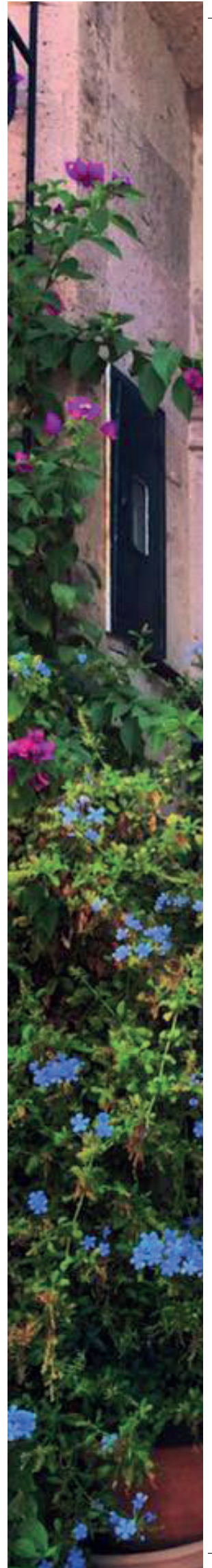
Bu giysiler Avrupalı soyluların tercihi olmuştur. Sadece giysilerde değil başka alanlarda ve süslemelerde de mor vazgeçilmez renk olarak yaygın şekilde kullanılmıştır.

Bugüne gelindiğinde her çağda adı morla anılmış Foça'nın bundan böyle de daha sık mor renkle anılması için her alanda kullanımını teşvik etmek, yaygınlaştırmak, yetkili yetkisiz herkesin görevi olmalıdır. Foça'nın tarihten gelen "mor" rengine sahip çıkmak ve mor renkle anılmasını sağlamak aynı zamanda "kentimizin renk kimliğini" yaratmak demektir.

Foça, tarihin kendisine sunduğu ve hak ettiği bu imkândan faydalanmakla beraber adının morla özdeşleşmesini bekliyor. Foça deyince akla mor gelmeli!

Kaynaklar:

Dézyz- Alaun Macht Und Monopol Im Mittelalter
2019 Watch Tower Bible and Tract Society of PA
Prof. Dr. Reinhold Schiffer'in (Ruhr Üniversitesi/Almanya) Çevirmen: Christina Çokay





İyi, temiz, adil gıda için; Slow Food Foça

Sevtaç Barandır - Foça Slow Food Lideri/ Ramazan Dağistan - Yeryüzü Pazarı Üreticisi

1986 Yılında Roma'daki tarihi bir meydana fast food restoranının açılmasına tepki olarak Carlo Petrini ve arkadaşları tarafından; gıda üretiminin endüstriyelleşmesi, yemek kalitesinin sürekli düşmesiyle mücadele etmek ve eski yemek kültürlerini yeniden yaşatmak için Slow Food hareketi başlatıldı.

Slow Food hareketi yıllar içerisinde büyüyerek 132 ülkede 'temiz, adil, sağlıklı gıda' prensibi ile endüstriyel gıdalara ve beslenme biçimlerine karşı mücadele veren ayrıca unutulmaya yüz tutan yeme içme geleneklerinin, tarım yöntemlerinin ve biyoçeşitliliğin korunması için çalışan yüz binlerce üye ve destekçiye ulaştı.

Slow Food hareketinin sembolü salyangozdur. Hayat içinde sürekli yiyerek yavaş, temkinli ama kararlılıkla ilerleyen salyangoz, cüssesinden beklenmeyecek mesafeler aşar ve geçtiği yerde izini bırakır. Tıpkı simgesi gibi Slow Food hareketi de yola çıktığından beri inanılmaz mesafe kat etmiştir.



Slow Food hareketinin 'iyi, temiz, adil gıda' prensibine inanan rahmetli Gül Girişmen ve rahmetli Volkan Sıcukçu ile bir grup arkadaşı tarafından Slow Food Zeytindalı topluluğu (konvivyum) 2011 yılında kuruldu.

1 Mayıs 2011 yılında Asya'nın dördüncü, Türkiye'nin ilk Yeryüzü Pazarı (Earth Markets) Foça'nın merkezinde birkaç üretici ile kuruldu.

18 Mart 2012 tarihinde Foça Yeryüzü Pazarı'nın Slow Food tarafından resmi olarak kuruluşu onaylandı.

O tarihten beri her Pazar, Foça merkezinde 08:30-18:30 saatleri arasında kurulmaktadır.

Slow Food Foça kuruluşundan itibaren Türkiye'de ve uluslararası alanda Foça'yı temsil etmiştir;



Slow Food hareketinin sembolü salyangozdur. Hayat içinde sürekli yiyerek yavaş, temkinli ama kararlılıkla ilerleyen salyangoz, cüssesinden beklenmeyecek mesafeler aşar ve geçtiği yerde izini bırakır.

Tıpkı simgesi gibi Slow Food hareketi de yola çıktığından beri inanılmaz mesafe kat etmiştir.



-İki yılda bir İtalya'da Salton Del Gusto da düzenlenen Terra Madre Fuarı'na katılmaktadır.

-2013 yılında İtalya Bari'de yapılan etkinlikte temsil edilmiştir.

-2014 yılında Asya'daki ve Türkiye'deki Slow Food birlikleri Foça'da büyük bir etkinlikte ağırlanmıştır.

-2015 yılında Güney Kore'de düzenlenen Asya Terra Madre'de temsil edilmiştir.

-2016 yılında Arnavutluk ve Yunanistan'da yapılan etkinliklere katılım sağlanmıştır.

-Türkiye'de açılan Şile ve Gökçeada Yeryüzü Pazarlarının rehberliği yapılmıştır.

Slow Food'un Ark of Taste (Nuh'un Ambarı) Unutulmaya Yüz Tutan Gıdalar Listesi'ne Foça'dan dört ürün kaydedilmiştir:

-Foça Karası (Foça Karası Üzümü'nün babası olarak anılan ve Foça'ya Foça Karası Üzümü bağı kurarak, yüzlerce üzüm fidesi dağıtarak Ark of Taste listesine kayıt ettiren rahmetli Volkan Sucukçu'yu rahmet ve minnetle anıyoruz.)

- Foça Tarhanası
- Çekme Makarna
- Koruk Ekşisi

(2018 yılında vefatına kadar Foça Slow Food'un kurucu lideri yukarıdaki çalışmalar için büyük emek veren rahmetli Gül Girişmen'i rahmet ve minnetle anıyoruz.)

SLOW FOOD FOÇA YERYÜZÜ PAZARI (EARTH MARKETS)

1 Mayıs 2011 yılından beri her Pazar kurulan Yeryüzü Pazarı; Foça merkezinden en çok 40 kilometre uzaklıktan gelen üreticilerin bölgede var olan ürünlerini veya geçmişte var olmuş ve unutulmak üzere olan yemek kültürlerini yaşatmak, korumak, katkıda bulunmak, gelecek nesillere iletmek ve sosyal ilişkiler kurarak üreticilerle tüketiciyi buluşturma amacı taşır. Yeryüzü Pazarı sadece satış yeri olmayıp aynı zamanda eğitim ve tadım yeridir.

Satışa sunulan tüm ürünler Dünya Slow Food akımının 'İyi-temiz-adil' tanımlarına uygundur.

İyi: Mevsiminde taze, sağlıklı ve lezzetli gıdalar.

Temiz: Ürünlerin yetiştirme ya da üretim aşamalarında çevreye zarar vermeyen sürdürülebilir tarım ve üretim koşullarına uygun yerel ürünler olup kesinlikle GDO içermez.

Adil: Ürünlerin fiyatları ürünün kalitesi ve niteliğine göre belirlenmesi tüketicinin ve üreticinin haklarının korunması.

Yaptığı çalışmalarla 'İyi-temiz-adil' ilkelerine uyan Foça Yeryüzü Pazarı, 2014 yılında dünyadaki yeryüzü pazarlarının arasından birincilik ödülüne layık görülmüştür.

'Felsefemiz
Foça
ürünlerini
ortaya
çıkarmak'





HABER: NİL KAHRAMANOĞLU

Geleneksel ürünleri Foça adıyla tanıtmak ve canlandırmak amacıyla yola çıkan Foça Fokoop Doğal Ürünler Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, tarımsal faaliyetlerin güçlenmesi için önemli çalışmalar yapıyor. Çalışma alanı Foça'nın tamamını kapsayan kooperatifin öncelikli ürünleri arasında; zeytin, zeytinyağı, Foça Karası, ıtri bitkiler ve el sanatları bulunuyor. Biz de İz Dergi olarak Fokoop'u ziyaret ettik ve kuruluş süreçlerinden çıkardıkları ürünlere kadar birçok konuda Başkan Eren Tunga ile konuştuk.



'BİZ DE AYRIM YOK'

Öncelikle kooperatifin yapısı hakkında bilgi veren Tunga, "Bizim kooperatifimizde kadın erkek diye ayrım yok. Ama yönetim kadınlardan oluşuyor. Yönetim, denetim ve temsilci olarak baktığımızda 7 kişiden 5'i kadın. Ama böyle bir ayırımımız yok. Yönetim 3 kişiden oluşuyor; Eren Tunga, İlke Yılmaz ve Sevgi Kosova. Denetimde; Turgay Altun, Aslı Gördes ve Ali Bilen var. Birlik temsilcisi de Seçil Gürbüz. Ama ne karar alırsak hep birlikte alıyoruz. Denetim de her zaman sürecin içinde. Ortaklarla önemli şeyleri paylaştığımız bir WhatsApp grubumuz var" diye konuştu.

"Fokoop kurulurken şunu amaçladık; tüm felsefesi Foça ürünlerine olmalı. Bunlar, şu anda yetişmekte olanlar, canlandırılması-desteklenmesi gerekenler ve unutulmuş olup tekrar teşvik edilmesi gerekenler. Bu 3 başlık çok önemli."





“Seçimlerden sonra Foça Belediyesi; nasıl bir kooperatif kurulmalı, yeni ürünlere ihtiyaç var mı diye bir çalışma yaptı. Fokoop, buradan yola çıkarak kuruldu. Şunu fark ettik; çok markalaşmış bir Foça yoğurdumuz var. Foça adıyla çıkması çok güzel bir şey. Onun dışında kooperatifler üreticinin ürünlerini bir araya getirmemiş.”

'MARKALAŞAN BİR FOÇA YOĞURDU VAR'

Fokoop'un kuruluş sürecine dair konuşan Tunga, "Aralık 2019'da kuruldu ama öncesinde tabii ki bir hazırlık süreci vardı. Seçimlerden sonra Foça Belediyesi nasıl bir kooperatif kurulmalı, yeni ürünlere ihtiyaç var mı diye bir çalışma yaptı. Buradan yola çıkarak kuruldu. Şunu fark ettik; çok markalaşmış bir Foça yoğurdu var. Foça adıyla çıkması çok güzel bir şey. Onun dışında kooperatifler üreticinin ürünlerini bir araya getirmemiş. Kooperatifin yeri Kocamemetler'de. Foça'da en çok zeytin ağacının olduğu bölge burası. Turizm bölgesi olarak tanınan Eski Foça dâhil her yer zeytinlik dolu. Foça'nın başat ürünü zeytin. Kurulurken şunu amaçladık; tüm felsefesi Foça ürünlerine olmalı. Bunlar, şu anda yetişmekte olanlar, canlandırılması-desteklenmesi gerekenler ve unutulmuş olup tekrar teşvik edilmesi gerekenler. Bu 3 başlık çok önemli. Zeytin de teşvik edilmesi gereken ürünlerden bir tanesi. Bir de Foça Karası var. Örneğin, Kocamemetler'de eskiden bağlar varmış. Zaten Bağarası adında köy bile var. Mübadeleden sonra gelenler bağcılığı bilmediği için söküp tütün ekmişler. Tütün geçince de zeytine dönmüşler. Zeytin artmış ama Foça Karası gerilemiş. Şu an bir tane endüstriyel üretici var. Bu yüzden öncelikle bununla ilgili coğrafi işaret alınması gerektiğini düşündük. Foça Belediyesi de başvuruda bulundu. Bunlar tarımsal ürünler. Kooperatif de tarımsal kalkınma kooperatifi olarak kuruldu" açıklamasında bulundu.

EL SANATLARI DA VAR

Bünyelerinde sadece tarımsal ürünler olmadığını da dile getiren Tunga, "El sanatı olan tüm ürünlerle ilgileniyoruz. Örneğin seramik var. M.Ö. 5. yüzyıl öncesinde bile seramik varmış. Biz de geçmişle bağlantı kurulması gerektiğini düşündük. Mozaik var. Eski Foça içerisinde Roma dönemi villa kalıntılarına rastlanmış. Taban mozaiklerine rastlanmış. Ayrıca 16. yüzyılda Foça sabunhanesi varmış. Sabunla ilgili iki kararname var. Biri Aydın diğeri Foça kararnamesi. Yani ciddi bir sabun üretimi söz konusu o tarihlerde. Bizde neden tekrar canlandırmayalım dedik. El sanatları da var. Foça hediyeliklerine ihtiyaç var. Eğer Yeni Foça-Eski Foça bir turizm merkeziyse, köyleri de tarım alanında güçlüyse bunlar birbirini beslesin istiyoruz. Tarım ürünleri de kesinlikle doğal olacak. Bir de lavanta yağı var. Onun da üretimini arttırmak istiyoruz. Ancak satış için bir yerimiz yoktu. Şaka yollu bir tel dolap yapalım düşüncesinden çıktı. Satabildiğimiz tüm ürünleri arkadaşlarımızın yerlerinde kurduğumuz tel dolaplar sayesinde yaptık. Biraz komik bir hikâye oldu ama ilk satışımız böyle başladı. Belediyenin çıkardığı ihale sonrası da Kocamemeter' de bulunan yeri almış olduk" diye konuştu.

'LAVANTAYI GELİŞTİRECEĞİZ'

Aromatik bitkiler de üretmek istediklerini ifade eden Tunga, "Ürünler çıkmaya başladı. Ürünler çıktıkça insanların ilgisi de güveni de arttı. Başlıca ürünlerimiz zeytinyağı, sabun, lavanta. Lavantayı da geliştirmek istiyoruz. Bağarası'nda bir üretici çok güzel, katıksız lavanta yağı elde etmiş ama sata-

mamış. Çok uygun fiyatla çıkardık. Aromatik bitkiler üzerinde de ilerlemek istiyoruz. Köy Koop'a henüz ortak olmadık. Ürünlerimiz ortaya çıkıp satışı yapıldıktan sonra başvuru yapacağız. Kurumsallaşmanın avantajlarını ve güvenilirliğini yavaş yavaş sağlamak istiyoruz. İşletme koduyla çıkacağız. Zeytinyağımız Eskiden adıyla tescillendi. Böyle bir marka oldu. Foça Sabunhanesi'nin isim hakkını aldık. Logomuzun isim hakkını ve amblemini tescilledik. Bunlar sadece üreticiler açısından değil, tüketiciye doğal ürünü kurumsal çerçevede sunmak açısından da önemli" şeklinde konuştu.

'FOÇA EKSİK KALDI'

Foça'nın kooperatifleşme konusunda eksik kaldığını da söyleyen Tunga, "Çok fazla ürün var ama değerlendirilememiş. Mesela Foça yoğurdu var. Bizim için gurur kaynağı. Türkiye çapında bir marka yaratmış. Foça'da bereketli ürünler var. Aromatik bitkiler de çok var. Ege Araştırma Enstitüsü, Foça'nın aromatik bitkilerin yetiştirilmesi için çok uygun toprak yapısına sahip olduğunu söyledi. Bu yüzden bizim bu kooperatifi kurmamız bu üreticilerin de avantajına olacak" dedi.

'FOÇA'NIN SAHİBİ ZEYTİN AĞAÇLARI'

Zeytinleri sıkıma gönderdiklerinde polifenol değerlerinin çok yüksek olduğunu öğrendiklerini belirten Tunga, "Dolum yapılmadan önce İzmir Zeytin Araştırma Enstitüsü'nde analiz yaptık. Asırlık ağaçlardan topladığımız zeytinin sıkımı ayrı yapıldı ve polifenol değerinin çok yüksek olduğu saptandı. Yemeklik olarak kullandığımız yağların polifenol değeri 100 ila 200 arası. Zaten 200'ü aşanlar ilaç kategorisine giriyor ve Avrupa'da eczanelerde satılıyor. Bizimkilerin değeri 367 çıktı. Biz de ayrı şişeledik ve altın seri olarak sunduk. Bunun bir anlamı olmalı. Buranın gerçek sahibi o asırlık zeytin ağaçları aslında." diye konuştu.



Foça'da

yeni bir

tatil tarzı:

Doğa ve konfor bir arada!

Doğayla iç içe '5 yıldızlı otel' konforunu yaşamak isteyen tatil severler için hizmete açılan Foça Dome Glamping & Suits'i, tesisin kurucu sahibi Anıl Usubbeyli anlattı.

Çağın getirdiği yenilik ve değişimin kamp hayatına yansımaları olarak ortaya çıkan bir kampçılık tarzı olan glamping, İzmir'in gözde tatil bölgesi Foça Kozbeyli'de hayat buldu.

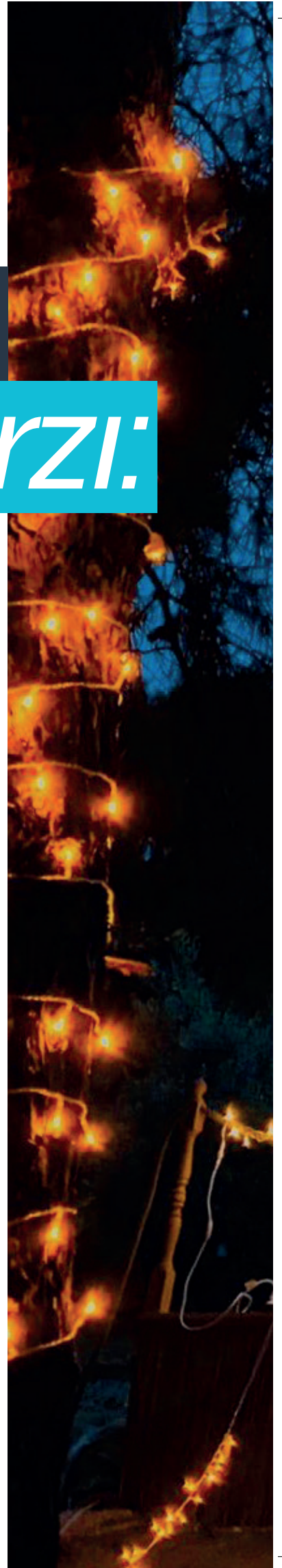
Foça Dome Glamping & Suits,

kamp yaparken teknoloji ve konfordan uzaklaştırmayan bir tatil konsepti olan glamping tarzıyla Kozbeyli'de hizmete açıldı.

POPÜLER TATİL TARZI

Anne ve iki oğlunun, 21'inci yüzyılın en popüler tatil tarzlarından biri olan glampinge olan ilgisiyle ortaya çıkan hikâye, Foça Kozbeyli'de doğayla iç içe olmasının yanı sıra konfor ve teknolojiyi de içinde barındıran Foça Dome Glamping & Suits'i hizmete açmasına kadar uzanıyor.

Tatil severlerin hem doğayla iç içe olup hem de 5 yıldızlı otel konforunu hissedeceği Foça Dome Glamping & Suits'i anlatan tesisin sahibi Anıl Usubbeyli, özellikle pandemi sürecinin etkisiyle insanların izole bir tatil talebinin ortaya çıktığını ve bu faktörü gözeterek hizmet anlayışı geliştirdiklerini söyledi.



'DOĞA İLE KONFORU BULUŞTURDUK'

Tatil severlere doğanın içinde 5 yıldıızlı otel lüksüyle hizmet verdiklerini kaydeden Usubbeyli, "Haziran ayında kapılarımızı açtık ve kısa zamanda yoğun ilgi gördük. Tesisimizde 6 adır yer alıyor. Misafirlerimize birbirinden bağımsız, izole bir tatil yaşama fırsatını sunuyoruz. Konfor ile doğayı bir araya getirdiğimiz tesisimizde önceliğimiz misafirlerimizin sağlıklı, dingin ve keyifli bir tatil geçirmeleri" dedi.

BİRBİRİNDEN ÖZEL LEZZETLER

Tesisin özelliklerini aktaran Usubbeyli, "İnsanların tercihleri artık deđiŐti. Kalabalık, gürültülu otellere kuş sesleriyle birlikte sakin ve izole tatil istiyorlar. Bunların yanı sıra, glamping modeliyle hizmet verdiğimiz tesisimizde konforlu bir kamp tatili olanağı sunuyoruz. Aynı zamanda, çiftler için de gözlerden uzak baş baş kalabilecekleri bir tesis. Birbirinden özel lezzetlerin yer aldığı mutfağımızda da misafirlerimizin damak zevklerine hitap ediyoruz" diye konuştu.



**Troya Savaşı'nı kaleme almak için Anadolu'ya gelen
'Tarihin Babası' olarak anılan Heredot, Foça ve Foçalılar
için şöyle diyor: "Onlar kentlerini, bizim yeryüzünde
bildiğimiz en güzel gökyüzü ve en güzel iklimde
kurdular..."**

